Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 30ής Απριλίου 2025*

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας – Δέσμευση κεφαλαίων – Κατάλογος των προσώπων, οντοτήτων και φορέων κατά των οποίων ισχύει η δέσμευση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων – Καταχώριση και διατήρηση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στον κατάλογο – Έννοια της "συνδέσεως" – Άρθρο 2, παράγραφος 1, in fine, της αποφάσεως 2014/145/ΚΕΠΠΑ – Άρθρο 3, παράγραφος 1, in fine, του κανονισμού (ΕΕ) 269/2014 – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Δικαιώματα άμυνας – Πλάνη εκτιμήσεως – Αναλογικότητα – Ένσταση ελλείψεως νομιμότητας»

Στην υπόθεση T-102/23,

SBK Art OOO, με έδρα τη Μόσχα (Ρωσία), εκπροσωπούμενη από τους G. Lansky και P. Goeth, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τον A. Boggio-Tomasaz, επικουρούμενο από τον B. Maingain, δικηγόρο,

καθού,

υποστηριζόμενου από τη

Δημοκρατία της Κροατίας, εκπροσωπούμενη από την G. Vidović Mesarek,

από το

Βασίλειο των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενο από τις M. Bulterman, A. Hanje και C. Schillemans,

και από την

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις M. Carpus Carcea, C. Georgieva και L. Puccio,

παρεμβαίνοντες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Mastroianni, πρόεδρο, M. Brkan (εισηγήτρια) και T. Tóth, δικαστές,

γραμματέας: I. Kurme, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη τη διάταξη της 27ης Φεβρουαρίου 2024, SBK Art κατά Συμβουλίου (T-102/23 R, μη δημοσιευθείσα),

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία, ειδικότερα δε:

– το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 26 Φεβρουαρίου 2023,

– το υπόμνημα προσαρμογής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 13 Απριλίου 2023,

– την απόφαση της 29ης Ιουνίου 2023 με την οποία επετράπη στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών να παρέμβει υπέρ του Συμβουλίου,

– τη διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος της 27ης Ιουλίου 2023, με την οποία επετράπη στην Επιτροπή να παρέμβει υπέρ του Συμβουλίου,

– τη διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος της 8ης Σεπτεμβρίου 2023, με την οποία επετράπη στη Δημοκρατία της Κροατίας να παρέμβει υπέρ του Συμβουλίου,

– το υπόμνημα προσαρμογής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 24 Νοεμβρίου 2023,

– τη διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος της 13ης Δεκεμβρίου 2023 επί της αιτήσεως εμπιστευτικής μεταχειρίσεως που υπέβαλε η προσφεύγουσα έναντι της Δημοκρατίας της Κροατίας,

– το υπόμνημα προσαρμογής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 18 Απριλίου 2024,

– την απόφαση του προέδρου του πρώτου τμήματος της 14ης Οκτωβρίου 2024 να μην περιληφθεί στη δικογραφία το υπόμνημα προσαρμογής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 9 Οκτωβρίου 2024,

– το από 18ης Οκτωβρίου 2024 έγγραφο της προσφεύγουσας με αίτημα την εφαρμογή του άρθρου 45, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

– τα έγγραφα της προσφεύγουσας που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 18 Οκτωβρίου 2024 και περιελήφθησαν στη δικογραφία,

– τα έγγραφα της προσφεύγουσας που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Νοεμβρίου 2024 και περιελήφθησαν στη δικογραφία,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 6ης Νοεμβρίου 2024,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την ασκηθείσα δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ προσφυγή, η προσφεύγουσα SBK Art OOO ζητεί την ακύρωση, πρώτον, της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2022/2477 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/145/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά δράσεις που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2022, L 322 I, σ. 466), και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2476 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2022, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2022, L 322 I, σ. 318) (στο εξής, από κοινού: αρχικές πράξεις), δεύτερον, της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2023/572 του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2023, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/145/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά δράσεις που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2023, L 75 I, σ. 134), και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2023/571 του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2023, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2023, L 75 I, σ. 1) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του Μαρτίου του 2023 περί διατηρήσεως), τρίτον, της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2023/1767 του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/145/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά δράσεις που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2023, L 226, σ. 104), και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2023/1765 του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2023, L 226, σ. 3) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του Σεπτεμβρίου του 2023 περί διατηρήσεως), και, τέταρτον, της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2024/847 του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2024, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/145/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά δράσεις που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ L, 2024/847), και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2024/849 του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2024, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ L, 2024/849) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως), κατά το μέρος που το σύνολο των ως άνω πράξεων (στο εξής, από κοινού: προσβαλλόμενες πράξεις) την αφορά.

Ιστορικό της διαφοράς και μεταγενέστερα της ασκήσεως της προσφυγής πραγματικά περιστατικά

2 Η ενάγουσα είναι εταιρία περιορισμένης ευθύνης του ρωσικού δικαίου.

3 Η υπό κρίση υπόθεση εντάσσεται στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων που αποφάσισε η Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας.

4 Στις 17 Μαρτίου 2014 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε, βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, την απόφαση 2014/145/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά δράσεις που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2014, L 78, σ. 16). Αυθημερόν το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, τον κανονισμό (ΕΕ) 269/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2014, L 78, σ. 6).

5 Στις 25 Φεβρουαρίου 2022, λόγω της σοβαρότητας της καταστάσεως στην Ουκρανία, το Συμβούλιο εξέδωσε, αφενός, την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2022/329 για την τροποποίηση της απόφασης 2014/145 (ΕΕ 2022, L 50, σ. 1), και, αφετέρου, τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/330 για την τροποποίηση του κανονισμού αριθ. 269/2014 (ΕΕ 2022, L 51, σ. 1), προκειμένου, μεταξύ άλλων, να τροποποιήσει τα κριτήρια κατ' εφαρμογήν των οποίων τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα μπορούσαν να επιβληθούν εις βάρος φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων.

6 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και οι οικονομικοί πόροι που τελούν υπό την κυριότητα, την κατοχή ή τον έλεγχο:

[…]

στ) φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων που παρέχουν υλική ή οικονομική στήριξη στην κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας ή έχουν οφέλη από αυτήν, η οποία είναι υπεύθυνη για την προσάρτηση της Κριμαίας και την αποσταθεροποίηση της Ουκρανίας· ή

ζ) εξεχόντων επιχειρηματιών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων που δραστηριοποιούνται σε οικονομικούς τομείς οι οποίοι παρέχουν σημαντική πηγή εσόδων στην κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας, η οποία είναι υπεύθυνη για την προσάρτηση της Κριμαίας και την αποσταθεροποίηση της Ουκρανίας,

και φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων που συνδέονται με αυτά, όπως απαριθμούνται στο παράρτημα.»

7 Οι λεπτομερείς όροι της ως άνω δεσμεύσεως κεφαλαίων ορίζονται στις επόμενες παραγράφους του άρθρου 2 της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329.

8 Ο κανονισμός 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330, επέβαλλε τη λήψη μέτρων για τη δέσμευση κεφαλαίων και καθόριζε τους λεπτομερείς όρους της εν λόγω διαδικασίας δεσμεύσεως χρησιμοποιώντας κατ' ουσίαν την ίδια διατύπωση με εκείνην της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329. Συγκεκριμένα, το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχεία α′ έως ζ′, του εν λόγω κανονισμού επαναλαμβάνει κατ' ουσίαν τη διατύπωση του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχεία α′ έως ζ′, της εν λόγω αποφάσεως.

Αρχική καταχώριση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους

9 Στις 21 Ιουλίου 2022, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2022/1272 για την τροποποίηση της απόφασης 2014/145 (ΕΕ 2022, L 193, σ. 219) και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/1270 για την εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 269/2014 (ΕΕ 2022, L 193, σ. 133), πράξεις με τις οποίες προσέθεσε την εταιρία Sberbank στον κατάλογο του παραρτήματος της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και σε εκείνον του παραρτήματος I του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330 (στο εξής: επίμαχοι κατάλογοι).

10 Στις 16 Δεκεμβρίου 2022, το Συμβούλιο εξέδωσε τις αρχικές πράξεις με τις οποίες προσέθεσε την επωνυμία της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους παραθέτοντας την ακόλουθη αιτιολογία:

«Η [προσφεύγουσα] είναι εταιρεία στη Ρωσική Ομοσπονδία συνδεδεμένη με τη Sberbank. Η [προσφεύγουσα] ιδρύθηκε ως θυγατρική της Sberbank προτού αυτή καταχωριστεί, με σκοπό τη διατήρηση των συμφερόντων της Sberbank στον όμιλο Fortenova. Η Sberbank διατηρεί τον πραγματικό έλεγχο της [προσφεύγουσας], παρά την υποτιθέμενη μεταβίβαση των μετοχών της σε επιχειρηματία στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Ως εκ τούτου, η [προσφεύγουσα] συνδέεται με τη Sberbank, η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο ως οντότητα που στηρίζει οικονομικά την κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας και ως οντότητα που δραστηριοποιείται σε οικονομικό τομέα ο οποίος της παρέχει σημαντική πηγή εσόδων.»

11 Στις 19 Δεκεμβρίου 2022 το Συμβούλιο δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακοίνωση προς τα πρόσωπα, τις οντότητες και τους φορείς που υπόκεινται στα περιοριστικά μέτρα τα οποία προβλέπονται στην απόφαση 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/2477, και στον κανονισμό 269/2014, όπως εφαρμόζεται με τον εκτελεστικό κανονισμό 2022/2476 (ΕΕ 2022, C 481 I, σ. 1). Στην ανακοίνωση επισημαινόταν, μεταξύ άλλων, ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα μπορούσαν να υποβάλουν στο Συμβούλιο αίτηση επανεξετάσεως της αποφάσεως με την οποία τα ονόματα ή οι επωνυμίες τους είχαν καταχωρισθεί στους επίμαχους καταλόγους, επισυνάπτοντας σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα.

12 Με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2022, η προσφεύγουσα ζήτησε από το Συμβούλιο να της κοινοποιήσει τον φάκελο υποθέσεως στον οποίο στηριζόταν η καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους.

13 Στις 11 Ιανουαρίου 2023 το Συμβούλιο γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα τα στοιχεία που μνημονεύονταν στον φάκελο υποθέσεως με κωδικό αναφοράς WK 17709/2022 INIT, όπου περιέχονταν τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία την αφορούσαν, με ημερομηνία 15ης Δεκεμβρίου 2022 (στο εξής: πρώτος φάκελος WK).

Διατήρηση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2023

14 Στις 6 Φεβρουαρίου 2023 το Συμβούλιο διαβίβασε στην προσφεύγουσα τον φάκελο υποθέσεως με κωδικό αναφοράς WK 17709/2022 ADD 1, της 25ης Ιανουαρίου 2023 (στο εξής: δεύτερος φάκελος WK), και φάκελο υποθέσεως με κωδικό αναφοράς WK 1325/23 INIT, της 30ής Ιανουαρίου 2023 (στο εξής: τρίτος φάκελος WK).

15 Με έγγραφο της 9ης Μαρτίου 2023, η προσφεύγουσα υπέβαλε στο Συμβούλιο αίτηση επανεξετάσεως της καταχωρίσεως της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους.

16 Στις 13 Μαρτίου 2023, το Συμβούλιο εξέδωσε τις πράξεις του Μαρτίου του 2023 περί διατηρήσεως, με τις οποίες παρατάθηκε η ισχύς των εις βάρος της προσφεύγουσας περιοριστικών μέτρων έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2023 βάσει αιτιολογίας όμοιας με την παρατεθείσα στη σκέψη 10 ανωτέρω.

17 Με έγγραφο της 13ης Απριλίου 2023 η προσφεύγουσα υπέβαλε στο Συμβούλιο δεύτερη αίτηση επανεξετάσεως.

Διατήρηση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους έως τις 15 Μαρτίου 2024

18 Στις 13 Σεπτεμβρίου 2023, το Συμβούλιο εξέδωσε τις πράξεις του Σεπτεμβρίου του 2023 περί διατηρήσεως, με τις οποίες παρατάθηκε η ισχύς των εις βάρος της προσφεύγουσας περιοριστικών μέτρων έως τις 15 Μαρτίου 2024 βάσει αιτιολογίας όμοιας με την παρατεθείσα στη σκέψη 10 ανωτέρω.

19 Με έγγραφο της 15ης Σεπτεμβρίου 2023, το Συμβούλιο γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα την απόφασή του να διατηρήσει την επωνυμία της στους επίμαχους καταλόγους.

20 Με έγγραφο της 22ας Σεπτεμβρίου 2023 η προσφεύγουσα υπέβαλε στο Συμβούλιο τρίτη αίτηση επανεξετάσεως.

Διατήρηση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2024

21 Στις 12 Μαρτίου 2024, το Συμβούλιο εξέδωσε τις πράξεις του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως, με τις οποίες παρατάθηκε η ισχύς των εις βάρος της προσφεύγουσας περιοριστικών μέτρων έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2024 βάσει αιτιολογίας όμοιας με την παρατεθείσα στη σκέψη 10 ανωτέρω.

22 Με έγγραφο της 13ης Μαρτίου 2024 το Συμβούλιο απέρριψε την αίτηση επανεξετάσεως την οποία είχε υποβάλει η προσφεύγουσα και η οποία είχε παραληφθεί στις 25 Σεπτεμβρίου 2023, για τον λόγο ότι οι παρατηρήσεις της προσφεύγουσας δεν έθεταν εν αμφιβόλω την εκτίμηση του Συμβουλίου ότι η απόφαση περί καταχωρίσεως της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους ήταν αρκούντως δικαιολογημένη, και της κοινοποίησε την απόφαση περί διατηρήσεως της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους.

Διατήρηση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους έως τις 15 Μαρτίου 2025

23 Στις 12 Σεπτεμβρίου 2024 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2024/2456 για την τροποποίηση της απόφασης 2014/145 (ΕΕ L, 2024/2456) και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2024/2455 για την εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 269/2014 (ΕΕ L, 2024/2455) (στο εξής,

από κοινού: πράξεις του Σεπτεμβρίου του 2024 περί διατηρήσεως), βάσει των οποίων παρατάθηκε η ισχύς των εις βάρος της προσφεύγουσας περιοριστικών μέτρων έως τις 15 Μαρτίου 2025 με αιτιολογία όμοια με την παρατεθείσα στη σκέψη 10 ανωτέρω.

Αιτήματα των διαδίκων

24 Η προσφεύγουσα, με το τελευταίο δικόγραφό της, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες πράξεις κατά το μέρος που την αφορούν,

– να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

25 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από τη Δημοκρατία της Κροατίας, από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή,

– να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επί του παραδεκτού της προσφυγής κατά το μέρος που αφορά τον εκτελεστικό κανονισμό 2023/1765

26 Στις παρατηρήσεις του επί του δευτέρου υπομνήματος προσαρμογής, το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, υποστηρίζει ότι το εν λόγω υπόμνημα είναι απαράδεκτο καθόσον με αυτό προβάλλεται αίτημα ακυρώσεως του εκτελεστικού κανονισμού 2023/1765. Κατά το Συμβούλιο, οι τροποποιήσεις που επήλθαν με τον συγκεκριμένο κανονισμό δεν αφορούν την καταχώριση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους και, ως εκ τούτου, δεν την αφορούν ούτε άμεσα ούτε έμμεσα.

27 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν ο εκτελεστικός κανονισμός 2023/1765 δεν τροποποιεί τυπικώς την καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους, έχει ωστόσο ως αποτέλεσμα να επιβεβαιώνει σιωπηρά την προηγούμενη καταχώριση και, ειδικότερα, να επιβεβαιώνει τη σχετική με την προσφεύγουσα αιτιολογία καταχωρίσεως.

28 Επιπλέον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο υποχρεούται να εξετάσει την κατάστασή της όποτε προβαίνει σε επανεξέταση της καταχωρίσεως της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους. Δεδομένου ότι ο εκτελεστικός κανονισμός 2023/1765 δεν πληροί τη συγκεκριμένη υποχρέωση, υφίσταται προσβολή των δικαιωμάτων της, ο δε εν λόγω κανονισμός την αφορά άμεσα και ατομικά.

29 Το παραδεκτό της προσφυγής κατά του εκτελεστικού κανονισμού 2023/1765 πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα της υποχρεώσεως του Συμβουλίου να προβαίνει σε περιοδική επανεξέταση του καταλόγου του παραρτήματος Ι του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού. Συναφώς, επισημαίνεται ότι οι εκτελεστικοί κανονισμοί που εκδίδονται κατόπιν επανεξετάσεως, όπως ο εκτελεστικός κανονισμός 2023/1765, μνημονεύουν τις τροποποιήσεις και τις διαγραφές που

επήλθαν στους επίμαχους καταλόγους κατόπιν της επανεξετάσεως, οπότε, δυνάμει των εν λόγω εκτελεστικών κανονισμών, η ισχύς των καταχωρίσεων που δεν τροποποιήθηκαν ή δεν καταργήθηκαν παρατείνεται (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 28ης Απριλίου 2021, Sharif κατά Συμβουλίου, T-540/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2021:220, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

30 Κατά τη νομολογία, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν μνημονεύεται σε μεταγενέστερη πράξη με την οποία τροποποιείται ο κατάλογος στον οποίο καταχωρίσθηκε το όνομά του και ακόμη και αν η μεταγενέστερη αυτή πράξη δεν τροποποιεί τους λόγους για τους οποίους το όνομα του προσώπου αυτού καταχωρίσθηκε αρχικώς, η συγκεκριμένη πράξη πρέπει να νοείται ως εκδήλωση της βουλήσεως του Συμβουλίου να διατηρήσει το όνομα του οικείου προσώπου στον εν λόγω κατάλογο, με συνέπεια τη διατήρηση σε ισχύ της δεσμεύσεως των κεφαλαίων του, δεδομένου ότι το Συμβούλιο υποχρεούται να προβαίνει σε εξέταση του καταλόγου ανά τακτά χρονικά διαστήματα (βλ. απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2024, NSD κατά Συμβουλίου, T-494/22, EU:T:2024:607, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

31 Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330, σε περίπτωση κατά την οποία υποβάλλονται παρατηρήσεις ή προσκομίζονται νέα ουσιώδη αποδεικτικά στοιχεία, το Συμβούλιο οφείλει να επανεξετάζει την απόφασή του περί καταχωρίσεως προσώπου στους επίμαχους καταλόγους. Από το δεύτερο υπόμνημα προσαρμογής προκύπτει ότι το Συμβούλιο επισήμανε στην προσφεύγουσα, με έγγραφο της 15ης Σεπτεμβρίου 2023, ότι είχε αποφασίσει να διατηρήσει σε ισχύ τα εις βάρος της περιοριστικά μέτρα εκδίδοντας τις πράξεις του Σεπτεμβρίου του 2023 περί διατηρήσεως. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι εν λόγω πράξεις εκδόθηκαν κατόπιν επανεξετάσεως της καταστάσεως της προσφεύγουσας.

32 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, συνάγεται ότι η υπό κρίση προσφυγή είναι παραδεκτή καθόσον αποσκοπεί στην ακύρωση του εκτελεστικού κανονισμού 2023/1765 κατά το μέρος που αφορά την προσφεύγουσα.

Επί της προσκομίσεως συμπληρωματικών αποδεικτικών στοιχείων

33 Με έγγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 18 Οκτωβρίου 2024, η προσφεύγουσα κατέθεσε 19 επιπλέον έγγραφα, επικαλούμενη το άρθρο 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου. Προσκομίζει τρεις ομάδες συμπληρωματικών αποδεικτικών στοιχείων. Τα έγγραφα της πρώτης ομάδας αφορούν τον ισχυρισμό ότι αποκλείσθηκε από τον όμιλο Fortenova Group. Τα έγγραφα της δεύτερης σειράς έχουν ως σκοπό να καταδειχθεί ότι η προσφεύγουσα δεν ελέγχεται από τη Sberbank, ενώ εκείνα της τρίτης αφορούν τη μεταβίβαση της προσφεύγουσας σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

34 Με έγγραφο της 5ης Νοεμβρίου 2024, η προσφεύγουσα, επικαλούμενη εκ νέου το άρθρο 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, κατέθεσε δύο συμπληρωματικά έγγραφα.

35 Προς δικαιολόγηση της καθυστερημένης προσκομίσεως του συνόλου των ανωτέρω αποδεικτικών στοιχείων, η προσφεύγουσα μνημονεύει, αφενός, σημαντικές πρόσφατες εξελίξεις μεταγενέστερες της καταθέσεως του υπομνήματος προσαρμογής σχετικά με τις πράξεις περί διατηρήσεως του Μαρτίου 2024 και τον ισχυρισμό ότι αποκλείσθηκε από τον Fortenova Group και, αφετέρου την ανάγκη να απαντήσει στα επιχειρήματα του Συμβουλίου.

36 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από τη Δημοκρατία της Κροατίας και από την Επιτροπή, αμφισβήτησε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση το παραδεκτό των νέων αποδεικτικών στοιχείων που μνημονεύονται στις σκέψεις 33 και 34 ανωτέρω λόγω εκπρόθεσμης προσκομίσεως.

37 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 85, παράγραφοι 1 και 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα αποδεικτικά στοιχεία προσκομίζονται και τα αποδεικτικά μέσα προτείνονται στο πλαίσιο της πρώτης ανταλλαγής υπομνημάτων, οι δε κύριοι διάδικοι μπορούν επίσης, κατ' εξαίρεση, να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ή να προτείνουν αποδεικτικά μέσα πριν από την περάτωση της προφορικής διαδικασίας εφόσον δικαιολογήσουν την καθυστέρηση αυτή.

38 Το άρθρο 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας δεν συνιστά, όπως το άρθρο 85, παράγραφος 2, του εν λόγω Κανονισμού, απλή παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα περί αποκλειστικής προθεσμίας ο οποίος προβλέπεται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου, αλλά εξαίρεση από τον κανόνα αρχής και από την παρέκκλιση που προβλέπονται, αντιστοίχως, στο άρθρο 85, παράγραφος 1, και στο άρθρο 85, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, δεδομένου ότι η δυνατότητα που προβλέπεται στο άρθρο 85 παράγραφος 3, του εν λόγω Κανονισμού, παρέχεται, κατά το ίδιο το γράμμα της διατάξεως αυτής, μόνον κατ' εξαίρεση και, επομένως, η εφαρμογή της προϋποθέτει ότι έχει αποδειχθεί η συνδρομή εξαιρετικών περιστάσεων (βλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2023, Ryanair και Airport Marketing Services, C-758/21 P, EU:C:2023:917, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

39 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η προσφεύγουσα δεν προσδιόρισε ρητώς τις πράξεις προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως των οποίων κατατέθηκαν τα αποδεικτικά στοιχεία βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας. Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των δικογράφων της προσφεύγουσας, θα εξετασθεί αν τα εν λόγω στοιχεία μπορούν να θεωρηθούν μη εγκαίρως προσκομισθέντα σε σχέση με την κατάθεση του υπομνήματος προσαρμογής που αφορά τις πράξεις του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως.

40 Όσον αφορά την πρώτη ομάδα εγγράφων, σχετικά με τον προβαλλόμενο αποκλεισμό της προσφεύγουσας από τον Fortenova Group, διαπιστώνεται, αφενός, ότι προσκομίζεται μη χρονολογημένο ενημερωτικό δελτίο περί των γενικών όρων επενδύσεως, μη χρονολογημένη συμφωνία καλύψεως μετοχικού κεφαλαίου και απόσπασμα εγγράφου της Επιτροπής σχετικά με τις συχνές ερωτήσεις στον τομέα των περιοριστικών μέτρων, της 8ης Απριλίου 2022 (συνημμένα J.3, J.4 και J.8). Δεδομένου ότι τα έγγραφα αυτά δεν είναι χρονολογημένα ή φέρουν ημερομηνία προγενέστερη της καταθέσεως του υπομνήματος προσαρμογής που αφορά τις πράξεις περί διατηρήσεως του Μαρτίου 2024 πρέπει να θεωρηθούν μη εγκαίρως προσκομισθέντα. Καθόσον η προσφεύγουσα απλώς μνημονεύει σημαντικές πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με τον αποκλεισμό της από τον Fortenova Group χωρίς να αποδεικνύει τη συνδρομή εξαιρετικών περιστάσεων, τα εν λόγω έγγραφα πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα, βάσει του άρθρου 85, παράγραφοι 1 και 3, του Κανονισμού Διαδικασίας [πρβλ. απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2017, Moravia Consulting κατά EUIPO – Citizen Systems Europe (SDC-554S), T-316/16, EU:T:2017:717, σκέψη 63]. Αφετέρου, η προσφεύγουσα προσκομίζει σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-465/24, η οποία υποβλήθηκε στις 2 Ιουλίου 2024, υπόμνημα προσφοράς μετοχών εκ μέρους της Open Pass AG, της 8ης Αυγούστου 2024, γνωστοποίηση ελέγχου συγκεντρώσεων εκ μέρους της Επιτροπής, της 11ης Ιουνίου 2024, σειρά ηλεκτρονικών επιστολών του Ιουλίου και του Αυγούστου του 2024 και έγγραφο του Fortenova Group, της 2ας Αυγούστου 2024, σχετικά με τη μεταβίβαση του γεωργικού σκέλους του εν λόγω ομίλου (συνημμένα J.1, J.2 και J.5 έως J.7).

41 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η νομιμότητα πράξεως της Ένωσης πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που υφίστανται κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2015, Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-398/13 P, EU:C:2015:535, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 4ης Σεπτεμβρίου 2015, NIOC κ.λπ. Κατά Συμβουλίου, T-577/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:596, σκέψη 112 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

42 Τα εν λόγω έγγραφα, όμως, αφορούν πραγματικά στοιχεία μεταγενέστερα των προσβαλλομένων πράξεων, οι οποίες εκδόθηκαν, αντιστοίχως, στις 16 Δεκεμβρίου 2022, στις 13 Μαρτίου 2023, στις 13 Σεπτεμβρίου 2023 και στις 12 Μαρτίου 2024. Ως εκ τούτου, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη ενόψει της εκτιμήσεως της νομιμότητας των συγκεκριμένων πράξεων. Συνεπώς, χωρίς να απαιτείται να κριθεί το παραδεκτό των προτεινόμενων αποδεικτικών μέσων, διαπιστώνεται ότι, καθόσον τα εν λόγω έγγραφα στερούνται σημασίας για την εξέταση της νομιμότητας των προσβαλλομένων πράξεων, τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα δεν είναι λυσιτελή στο πλαίσιο της υπό κρίση διαφοράς.

43 Όσον αφορά τη δεύτερη ομάδα αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με το ότι η προσφεύγουσα δεν ελέγχεται από τη Sberbank, διαπιστώνεται ότι η προσφεύγουσα προσκομίζει δημοσιεύματα του Τύπου αναγόμενα στα έτη 2022 ή 2023 (συνημμένα J.9 έως J.12). Επιβάλλεται, όμως, η διαπίστωση ότι τα συγκεκριμένα δημοσιεύματα είχαν ήδη προσκομισθεί ως συνημμένα στις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας (συνημμένα 3, 4, 8 και 9 των εν λόγω παρατηρήσεων) και ότι ήταν παραδεκτά καθόσον είχαν ως σκοπό να δοθεί απάντηση στο υπόμνημα παρεμβάσεως του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, παρέλκει η απόφανση επί του παραδεκτού των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

44 Επιπλέον, η προσφεύγουσα προσκομίζει μετάφραση συνεντεύξεως μετόχου του Fortenova Group (συνημμένο J.13). Διαπιστώνεται, ωστόσο, ότι πρόκειται για μη χρονολογημένο έγγραφο το οποίο πρέπει να θεωρηθεί ότι προσκομίσθηκε με καθυστέρηση, κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας. Η προσφεύγουσα, όμως, απλώς επισημαίνει, στο από 18ης Οκτωβρίου 2024 έγγραφο, ότι το ως άνω έγγραφο είναι κρίσιμο εν προκειμένω. Συνεπώς, η προσφεύγουσα παρέλειψε να προβάλει δικαιολόγηση της εκπρόθεσμης προσκομίσεως του συγκεκριμένου αποδεικτικού στοιχείο, το οποίο πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο, βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

45 Όσον αφορά την τρίτη ομάδα αποδεικτικών στοιχείων, σχετικά με τη μεταβίβαση της προσφεύγουσας σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, διαπιστώνεται ότι πρόκειται για πληρεξούσιο καταρτισθέν από τον εν λόγω επενδυτή στις 31 Οκτωβρίου 2022, για αποδείξεις πληρωμής με ημερομηνία 31ης Οκτωβρίου 2022, για σύμβαση πωλήσεως και για τροποποιητική πράξη της με ημερομηνίες 24ης Φεβρουαρίου 2022 και 31ης Μαΐου 2022, για μη χρονολογημένη συγκατάθεση της προσφεύγουσας στην εκχώρηση της απαιτήσεως, σε ειδοποίηση εκχωρήσεως της απαιτήσεως, της 31ης Οκτωβρίου 2022, και για έγγραφο με την ίδια ημερομηνία με το οποίο επιβεβαιώνεται η καταβολή βάσει της συμφωνίας εκχωρήσεως της απαιτήσεως (συνημμένα J.14 έως J.19). Δεδομένου ότι τα έγγραφα αυτά δεν είναι χρονολογημένα ή φέρουν ημερομηνία προγενέστερη της καταθέσεως του υπομνήματος προσαρμογής που αφορά τις πράξεις περί διατηρήσεως του Μαρτίου 2024, πρέπει να γίνει δεκτό ότι προσκομίσθηκαν με καθυστέρηση. Πλην όμως, προς δικαιολόγηση της μη έγκαιρης προσκομίσεώς τους, η προσφεύγουσα απλώς μνημόνευσε την ανάγκη να απαντήσει στις παρατηρήσεις του Συμβουλίου. Επιβάλλεται η

διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους δεν μπορούσε να προσκομίσει νωρίτερα τα συγκεκριμένα έγγραφα. Κατά συνέπεια, τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα.

46 Όσον αφορά τα έγγραφα που προσκόμισε η προσφεύγουσα στις 5 Νοεμβρίου 2024, διαπιστώνεται ότι πρόκειται για εκτίμηση της αξίας της εταιρίας Agrokor, με ημερομηνία 8ης Ιουνίου 2018, και για ένα δημοσίευμα της 11ης Ιανουαρίου 2019 σχετικά με την ίδια εταιρία. Δεδομένου ότι τα έγγραφα αυτά φέρουν ημερομηνία προγενέστερη της καταθέσεως του υπομνήματος προσαρμογής που αφορά τις πράξεις περί διατηρήσεως του Μαρτίου 2024, πρέπει να θεωρηθούν μη εγκαίρως προσκομισθέντα. Η προσφεύγουσα απλώς αναφέρει ότι μόλις πρόσφατα απέκτησε πρόσβαση στα συγκεκριμένα έγγραφα λόγω των εξελίξεων που αφορούν τον προβαλλόμενο αποκλεισμό της από τον Fortenova Group. Επισημαίνεται, όμως, ότι η προσφεύγουσα ήδη με το δικόγραφο της προσφυγής της μνημονεύει την αναδιάρθρωση της Agrokor η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη σύσταση του Fortenova Group. Συνεπώς, δεν εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους αδυνατούσε να προσκομίσει έγγραφα σχετικά με την Agrokor το αργότερο με το υπόμνημα προσαρμογής που αφορούσε τις πράξεις του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως, οπότε δεν δικαιολόγησε την καθυστερημένη προσκόμισή τους.

47 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα δεν δικαιολόγησε, κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, τη μη έγκαιρη προσκόμιση των ως άνω συμπληρωματικών αποδεικτικών στοιχείων, τα οποία πρέπει επομένως να απορριφθούν ως απαράδεκτα.

48 Συνεπώς, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας για να προσκομίσει τα εν λόγω συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία, καθόσον αυτά είναι εν μέρει απαράδεκτα και εν μέρει στερούμενα σημασίας όσον αφορά την εκτίμηση της νομιμότητας των προσβαλλομένων πράξεων.

Επί του αιτήματος εφαρμογής του άρθρου 45 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υποβλήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 2024

49 Στις 9 Οκτωβρίου 2024, η προσφεύγουσα, με χωριστό δικόγραφο, κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου υπόμνημα προσαρμογής βάσει του άρθρου 86, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, με αίτημα την ακύρωση των πράξεων του Σεπτεμβρίου του 2024 περί διατηρήσεως κατά το μέρος που αυτές την αφορούν.

50 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 86, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, όπως ισχύει κατόπιν των τροποποιήσεων του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Αυγούστου 2024 (ΕΕ L, 2024/2095), οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ την 1η Σεπτεμβρίου 2024, οσάκις μια πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση αντικαθίσταται ή τροποποιείται από άλλη πράξη έχουσα το ίδιο αντικείμενο, ο προσφεύγων μπορεί, το αργότερο δύο εβδομάδες από την επίδοση της αποφάσεως περί ορισμού της ημερομηνίας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως ή πριν από την επίδοση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί της διαφοράς χωρίς διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας, να προσαρμόσει την προσφυγή του προκειμένου να ληφθεί υπόψη το νέο αυτό στοιχείο.

51 Κατά το άρθρο 246, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, η διάταξη του άρθρου 86, παράγραφος 1, εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις που η προθεσμία του άρθρου 86, παράγραφος 2, ήτοι η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, αρχίζει να τρέχει μετά την 1η Σεπτεμβρίου 2024.

52 Επιβάλλεται η διαπίστωση, αφενός, ότι οι πράξεις τις οποίες αφορά η προσαρμογή της προσφυγής εκδόθηκαν στις 12 Σεπτεμβρίου 2024 και δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα την επομένη, στοιχείο που συνεπάγεται ότι η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ άρχισε να τρέχει μετά την 1η Σεπτεμβρίου 2024, καθιστώντας εφαρμοστέο εν προκειμένω το άρθρο 86, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας και, αφετέρου, ότι η κλήση στην επ' ακροατηρίου συζήτηση επιδόθηκε στην προσφεύγουσα στις 18 Σεπτεμβρίου 2024. Κατά συνέπεια, η προθεσμία καταθέσεως του υπομνήματος προσαρμογής που αφορά την ακύρωση των πράξεων του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως εξέπνευσε στις 2 Οκτωβρίου 2024.

53 Δεδομένου ότι το υπόμνημα προσαρμογής κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου κατόπιν της εκπνοής της προθεσμίας του άρθρου 86, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, με απόφαση του προέδρου του πρώτου τμήματος, της 14ης Οκτωβρίου 2024, αποφασίσθηκε να μην περιληφθεί το συγκεκριμένο υπόμνημα στη δικογραφία της υποθέσεως, απόφαση η οποία γνωστοποιήθηκε αυθημερόν στην προσφεύγουσα με έγγραφο της Γραμματείας.

54 Με έγγραφο της 18ης Οκτωβρίου 2024, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτημα στηριζόμενο στο άρθρο 45 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ερωτηθείσα σχετικώς κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι το εν λόγω αίτημα είχε ως αντικείμενο να κρίνει το Γενικό Δικαστήριο παραδεκτό το εκπροθέσμως κατατεθέν υπόμνημα προσαρμογής βάσει του άρθρου 45 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η επέλευση τυχαίου συμβάντος την εμπόδισε να καταθέσει το εν λόγω υπόμνημα προσαρμογής εντός της προθεσμίας του άρθρου 86, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, όπως έχει τροποποιηθεί. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι η δημοσίευση των τροποποιήσεων του Κανονισμού Διαδικασίας κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, συνοδευόμενη στον ιστότοπο EUR-Lex από πληροφορίες που υποστηρίζεται ότι ήταν αμφίσημες, δημιούργησε κατάσταση στο πλαίσιο της οποίας η εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου αντικατάσταση μιας σαφώς γνωστής και σημαντικής προθεσμίας εντός χρονικού διαστήματος μερικών εβδομάδων, χωρίς καμία προειδοποίηση ή προηγούμενη αναγγελία, ήταν κάτι που δεν μπορούσε να προβλέψει η προσφεύγουσα.

55 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από τη Δημοκρατία της Κροατίας και από την Επιτροπή, αμφισβητεί το βάσιμο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας.

56 Συναφώς, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι δεν χωρεί παρέκκλιση από την εφαρμογή των ρυθμίσεων της Ένωσης περί των δικονομικών προθεσμιών παρά μόνον υπό τις, όλως εξαιρετικές, περιστάσεις τυχαίου συμβάντος ή ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 45, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, δεδομένου ότι η αυστηρή εφαρμογή των κανόνων αυτών ανταποκρίνεται στην απαίτηση περί ασφάλειας δικαίου και στην ανάγκη αποφυγής κάθε διακρίσεως ή αυθαίρετης μεταχειρίσεως κατά την απονομή της δικαιοσύνης (βλ. απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2016, SV Capital κατά ΑΒΕ, C-577/15 P, EU:C:2016:947, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

57 Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 45 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται στη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 53 του εν λόγω Οργανισμού.

58 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι έννοιες της «ανωτέρας βίας» και του «τυχαίου συμβάντος» εμπεριέχουν ένα αντικειμενικό στοιχείο, το οποίο σχετίζεται με μη φυσιολογικές και ξένες προς τον προσφεύγοντα περιστάσεις, και ένα υποκειμενικό στοιχείο, το οποίο συνδέεται με την

υποχρέωση του προσφεύγοντος να προφυλαχθεί από τις συνέπειες του μη φυσιολογικού γεγονότος, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα και χωρίς να υποβληθεί σε υπερβολικές θυσίες. Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων πρέπει να παρακολουθεί προσεκτικά την εξέλιξη της κινηθείσας διαδικασίας και, ιδίως, να επιδεικνύει επιμέλεια όσον αφορά την τήρηση των προβλεπομένων προθεσμιών (απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1994, Bayer κατά Επιτροπής, C-195/91 P, EU:C:1994:412, σκέψη 32).

59 Επομένως, οι έννοιες της «ανωτέρας βίας» και του «τυχαίου συμβάντος» δεν έχουν εφαρμογή στην περίπτωση κατά την οποία ένα επιμελές και συνετό άτομο θα ήταν αντικειμενικώς σε θέση να αποτρέψει την παρέλευση της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής (βλ. διάταξη της 11ης Ιουνίου 2020, GMPO κατά Επιτροπής, C-575/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:448, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

60 Υπενθυμίζεται, τέλος, ότι, κατά το άρθρο 45, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απόκειται στον ενδιαφερόμενο που επικαλείται την ύπαρξη τυχαίου συμβάντος ή ανωτέρας βίας να την αποδείξει.

61 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι οι περιστάσεις που επικαλείται η προσφεύγουσα αφορούν το ότι έλαβε καθυστερημένα μόνον γνώση των τροποποιήσεων του Κανονισμού Διαδικασίας, αφενός, λόγω της δημοσιεύσεώς τους κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών και, αφετέρου, λόγω αμφίσημης παρουσιάσεως στον ιστότοπο EUR-Lex του Κανονισμού Διαδικασίας η οποία δεν καθιστά σαφείς τις εν λόγω τροποποιήσεις.

62 Ωστόσο, όπως ορθώς επισημαίνει το Συμβούλιο, διαπιστώνεται ότι οι τροποποιήσεις του Κανονισμού Διαδικασίας δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα στις 12 Αυγούστου 2024 με μνημονευόμενη ημερομηνία θέσεως σε ισχύ την 1η Σεπτεμβρίου 2024. Επιπλέον, για τις εν λόγω τροποποιήσεις εκδόθηκε ανακοινωθέν Τύπου του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 30 Αυγούστου 2024 και κωδικοποιημένο κείμενο του Κανονισμού Διαδικασίας ήταν διαθέσιμο από την 1η Σεπτεμβρίου 2024 στον ιστότοπο του Δικαστηρίου, ενώ διαδικτυακός σύνδεσμος προς το συγκεκριμένο κωδικοποιημένο κείμενο του Κανονισμού Διαδικασίας υπήρχε και στο έγγραφο της 18ης Σεπτεμβρίου 2024 με το οποίο η Γραμματεία κάλεσε τους διαδίκους στην επ' ακροατηρίου συζήτηση.

63 Πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης μπορεί να αντιταχθεί στα φυσικά και νομικά πρόσωπα εντός κράτους μέλους εφόσον αυτά είχαν τη δυνατότητα να λάβουν γνώση του περιεχομένου της μέσω προσήκουσας δημοσιεύσεως στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2007, Skoma-Lux, C-161/06, EU:C:2007:773, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Πράγματι, κατόπιν της εν λόγω δημοσιεύσεως, ουδείς δύναται να ισχυριστεί ότι αγνοεί το περιεχόμενο της Επίσημης Εφημερίδας.

64 Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη τυχαίου συμβάντος ή ανωτέρας βίας που να καθιστά δυνατή την παρέκκλιση από την επίμαχη προθεσμία βάσει του άρθρου 45, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

65 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το αίτημα που υπέβαλε η προσφεύγουσα βάσει του άρθρου 45 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί της ουσίας

66 Προς στήριξη της προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει, κατ' ουσίαν, πέντε λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούν ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 2, παράγραφος 1, in fine, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και του άρθρου 3, παράγραφος 1, in fine, του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330, προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως, πλάνη εκτιμήσεως, παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.

Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του κριτηρίου περί συνδέσεως

67 Η προσφεύγουσα προβάλλει, βάσει του άρθρου 277 ΣΛΕΕ, ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 2, παράγραφος 1, in fine, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και του άρθρου 3, παράγραφος 1, in fine, του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330, τα οποία αφορούν τα πρόσωπα που συνδέονται με πρόσωπο εις βάρος του οποίου έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330 (στο εξής: κριτήριο περί συνδέσεως).

68 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το κριτήριο περί συνδέσεως δεν είναι σύμφωνο με τους σκοπούς του άρθρου 21 ΣΕΕ και του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, καθόσον επιτρέπει στο Συμβούλιο να καταχωρίζει στους επίμαχους καταλόγους τα ονόματα προσώπων που δεν έχουν καμία σχέση με το καθεστώς το οποίο αφορούν τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα. Η προσφεύγουσα προβάλλει παραβίαση της αρχής της ασφαλείας δικαίου. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τον ευρύ ορισμό του κριτηρίου περί συνδέσεως ο οποίος, κατ' αυτήν, παρέχει στο Συμβούλιο απεριόριστη και αυθαίρετη διακριτική ευχέρεια και του επιτρέπει να καταχωρίζει στους επίμαχους καταλόγους το όνομα οποιουδήποτε προσώπου.

69 Στο υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο αυθαίρετος χαρακτήρας της καταχωρίσεως της επωνυμίας της έγκειται στο ότι, αφενός, υφίσταται μόνον μία άλλη οντότητα της οποίας η επωνυμία έχει καταχωρισθεί στους επίμαχους καταλόγους ως οντότητας που συνδέεται με άλλην και, αφετέρου, σε περίπτωση κατά την οποία εξακολουθεί να ελέγχεται από τη Sberbank, όπως ισχυρίζεται το Συμβούλιο, η καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους δεν είναι αναγκαία.

70 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επίσης ότι δεν ελέγχεται πλέον από τη Sberbank.

71 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αμφισβητεί το βάσιμο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας.

72 Σύμφωνα με το άρθρο 277 ΣΛΕΕ, κάθε διάδικος μπορεί, επ' ευκαιρία διαφοράς στο πλαίσιο της οποίας τίθεται υπό αμφισβήτηση πράξη γενικής ισχύος που έχει εκδοθεί από θεσμικό ή άλλο όργανο ή οργανισμό της Ένωσης, να επικαλείται το ανεφάρμοστο της πράξης αυτής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για έναν από τους λόγους του άρθρου 263, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

73 Το άρθρο 277 ΣΛΕΕ αποτελεί έκφραση γενικής αρχής βάσει της οποίας κάθε διάδικος έχει το δικαίωμα, προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση πράξεως κατά της οποίας δύναται να ασκήσει προσφυγή, να προσβάλει παρεμπιπτόντως το κύρος προγενέστερων πράξεων θεσμικού οργάνου

οι οποίες αποτελούν τη νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως, εφόσον ο διάδικος αυτός δεν είχε το δικαίωμα να ασκήσει, βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, ευθεία προσφυγή κατά των εν λόγω πράξεων, των οποίων υφίσταται, ως εκ τούτου, τις συνέπειες χωρίς να του έχει παρασχεθεί η δυνατότητα να ζητήσει την ακύρωσή τους. Η πράξη γενικής ισχύος της οποίας αμφισβητείται η νομιμότητα πρέπει να έχει εφαρμογή, άμεσα ή έμμεσα, στην υπόθεση που αποτελεί το αντικείμενο της προσφυγής, πρέπει δε να υφίσταται άμεσος νομικός δεσμός μεταξύ της προσβαλλομένης ατομικής αποφάσεως και της επίμαχης γενικής πράξεως (βλ. απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2017, Islamic Republic of Iran Shipping Lines κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-14/14 και T-87/14, EU:T:2017:102, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

74 Κατά πάγια νομολογία, τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης οφείλουν, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί δυνάμει της Συνθήκης ΛΕΕ, να διασφαλίζουν τον –κατ' αρχήν πλήρη– έλεγχο της νομιμότητας όλων των πράξεων της Ένωσης από πλευράς των θεμελιωδών δικαιωμάτων τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξεως της Ένωσης και στα οποία καταλέγονται, ιδίως, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-402/05 P και C-415/05 P, EU:C:2008:461, σκέψη 326, και της 18ης Ιουλίου 2013, Commission κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψεις 97 και 98).

75 Το Συμβούλιο διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά τον γενικό και αφηρημένο καθορισμό των νομικών κριτηρίων και των λεπτομερών όρων της διαδικασίας λήψεως των περιοριστικών μέτρων (πρβλ. απόφαση της 21ης Απριλίου 2015, Anbouba κατά Συμβουλίου, C-605/13 P, EU:C:2015:248, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Κατά συνέπεια, οι κανόνες γενικής ισχύος με τους οποίους καθορίζονται τα κριτήρια και οι όροι της διαδικασίας λήψεως, όπως είναι οι διατάξεις των πράξεων που προβλέπουν τα κριτήρια καταχωρίσεως και διατηρήσεως κατά των οποίων βάλλει ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως, υπόκεινται σε περιορισμένο δικαστικό έλεγχο, ο οποίος καταλαμβάνει μόνον την εξακρίβωση της τηρήσεως των κανόνων που διέπουν τη διαδικασία και την αιτιολογία, του υποστατού των πραγματικών περιστατικών, της απουσίας πλάνης περί το δίκαιο, και της απουσίας πρόδηλης πλάνης κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, καθώς και κατάχρησης εξουσίας (βλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2023, OT κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

76 Κατά την προσφεύγουσα, το κριτήριο περί συνδέσεως δεν είναι σύμφωνο με το άρθρο 21 ΣΕΕ και με το άρθρο 215 ΣΛΕΕ, αντιβαίνει δε στην αρχή της ασφάλειας δικαίου.

77 Κατά πρώτον, η αρχή της ασφάλειας δικαίου επιτάσσει η νομοθεσία της Ένωσης να είναι σαφής και συγκεκριμένη, η δε εφαρμογή της προβλέψιμη για τους πολίτες (βλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2023, OT κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

78 Συναφώς, έχει κριθεί ότι το κριτήριο περί συνδέσεως περιορίζει τη διακριτική ευχέρεια του Συμβουλίου, θεσπίζοντας αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία διασφαλίζουν τον απαιτούμενο από το δίκαιο της Ένωσης βαθμό προβλεψιμότητας και την τήρηση της αρχής της ασφάλειας δικαίου (απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2023, Pumpyanskiy κατά Συμβουλίου, T-291/22, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2023:499, σκέψη 126).

79 Κατά δεύτερον, επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα προβάλλει λόγο ακυρώσεως που αφορά παράβαση του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, καθόσον δεν υφίσταται επαρκής σχέση μεταξύ των προσώπων εις βάρος των οποίων έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα και την οικεία τρίτη χώρα, στηρίζεται δε ιδίως στην απόφαση της 13ης Μαρτίου 2012, Tay Za κατά Συμβουλίου (C-376/10 P, EU:C:2012:138, σκέψεις 64 και 68). Εντούτοις, διαπιστώνεται ότι η νομολογία στην οποία παραπέμπει η προσφεύγουσα δεν αφορά το άρθρο 215 ΣΛΕΕ, αλλά τα άρθρα 60 και 301 ΕΚ.

80 Κατά τη νομολογία, όμως, μετά τις τροποποιήσεις που επήλθαν στο πρωτογενές δίκαιο κατόπιν της θέσεως σε ισχύ της Συνθήκης της Λισσαβώνας την 1η Δεκεμβρίου 2009, το περιεχόμενο των άρθρων 60 ΕΚ, σχετικά με τα περιοριστικά μέτρα στην κίνηση κεφαλαίων και στις πληρωμές, και 301 ΕΚ, σχετικά με τη διακοπή ή τον περιορισμό, εν όλω ή εν μέρει, των οικονομικών σχέσεων με ένα ή περισσότερα τρίτα κράτη, έχει ενσωματωθεί στο άρθρο 215 ΣΛΕΕ. Το άρθρο 215, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ παρέχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να λαμβάνει περιοριστικά μέτρα έναντι φυσικών ή νομικών προσώπων, ομάδων ή μη κρατικών οντοτήτων, ήτοι μέτρα τα οποία, πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, ήταν απαραίτητο να έχουν ως νομική βάση και το άρθρο 308 ΕΚ, σε περίπτωση που οι αποδέκτες τους δεν συνδέονταν καθόλου με το κυβερνών καθεστώς τρίτης χώρας (απόφαση της 19ης Ιουλίου 2012, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, C-130/10, EU:C:2012:472, σκέψεις 51 και 53).

81 Ως εκ τούτου το επιχείρημα της προσφεύγουσας περί παραβάσεως του άρθρου 215 ΣΛΕΕ πρέπει να απορριφθεί.

82 Κατά τρίτον, επισημαίνεται ότι το κριτήριο περί συνδέσεως δεν απαιτεί το πρόσωπο το οποίο αφορά να έχει άμεση σχέση με την κατάσταση στην Ουκρανία (πρβλ. απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2024, Ezubov κατά Συμβουλίου, T-741/22, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2024:605, σκέψη 120).

83 Η δυνατότητα επιβολής περιοριστικών μέτρων σε τέτοια περίπτωση εξηγείται από τον όχι αμελητέο κίνδυνο ένα πρόσωπο εις βάρος του οποίου έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα να εκμεταλλευθεί, με σκοπό να καταστρατηγήσει τα μέτρα, τη σχέση που διατηρεί με τα πρόσωπα που συνδέονται με αυτό προκειμένου να τους ασκήσει πίεση (βλ. απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2024, Ezubov κατά Συμβουλίου, T-741/22, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2024:605, σκέψη 121 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

84 Κατά συνέπεια, το συγκεκριμένο κριτήριο συμβάλλει στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των περιοριστικών μέτρων και, ως εκ τούτου, στην άσκηση πιέσεως στις ρωσικές αρχές, προκειμένου να παύσουν τις ενέργειες και τις πολιτικές τους που αποσταθεροποιούν την Ουκρανία, καθώς και τη στρατιωτική επίθεση κατά της εν λόγω χώρας.

85 Συνεπώς, το κριτήριο περί συνδέσεως και τα βάσει αυτού λαμβανόμενα περιοριστικά μέτρα συνάδουν με τον σκοπό του άρθρου 21, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, ΣΕΕ περί διατήρησης της ειρήνης, πρόληψης των συγκρούσεων και ενίσχυσης της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών που υπεγράφη στο Σαν Φρανσίσκο (Ηνωμένες Πολιτείες) στις 26 Ιουνίου 1945 (πρβλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2023, OT κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 46).

86 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας περί απουσίας σχέσεως μεταξύ της καταστάσεως στην Ουκρανία και του ρόλου των φυσικών προσώπων που υπόκεινται στα επίμαχα περιοριστικά μέτρα.

87 Επιπλέον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους είναι αυθαίρετη, καθόσον υφίσταται μόνον μία άλλη οντότητα εις βάρος της οποίας επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα λόγω του κριτηρίου περί συνδέσεως. Πράγματι, το συγκεκριμένο επιχείρημα αφορά την εφαρμογή του κριτηρίου περί συνδέσεως και όχι τον ορισμό του.

88 Επίσης, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι δεν ελέγχεται πλέον από τη Sberbank αφορά το ζήτημα του βασίμου της αιτιολογίας καταχωρίσεως και όχι ζήτημα νομιμότητας του κριτηρίου που αποτελεί τη νομική βάση για την καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους.

89 Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προβάλλει η προσφεύγουσα.

Επί του λόγου ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

90 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο δεν παρέθεσε επαρκείς ή προσήκοντες λόγους για την καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους, κατά παράβαση του άρθρου 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

91 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το πλαίσιο των προσβαλλομένων πράξεων δεν της παρέχει τη δυνατότητα να κατανοήσει το περιεχόμενο του ληφθέντος εις βάρος της μέτρου. Κατά την προσφεύγουσα, ήταν αδύνατο να προβλέψει ότι το Συμβούλιο θα διατεινόταν ότι αυτή «ελέγχεται από τη Sberbank», ενώ η προσφεύγουσα πωλήθηκε από τη Sberbank σε νέο κύριο.

92 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός ότι εξακολούθησε να βρίσκεται υπό τον πραγματικό έλεγχο της Sberbank, ανεξαρτήτως του ότι δεν είναι αληθής, δεν εξηγείται αναλυτικώς, ενώ το Συμβούλιο είχε την ουσιαστική δυνατότητα να παραθέσει πιο συγκεκριμένη αιτιολογία.

93 Τρίτον, με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η παρατιθέμενη αιτιολογία δεν της παρέχει τη δυνατότητα να κατανοήσει τους ακριβείς λόγους για τους οποίους η επωνυμία της καταχωρίσθηκε και διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους. Δεδομένου ότι το πλαίσιο το οποίο συνάγεται από την αιτιολογική σκέψη 3 της αποφάσεως 2022/2477 στηρίζεται στις εκ μέρους της Ρωσικής Ομοσπονδίας επιθέσεις με τη χρήση πυραύλων και μη επανδρωμένων αεροσκαφών κατά Ουκρανών αμάχων, το Συμβούλιο δεν παρέχει καμία εύλογη εξήγηση σχετικά με το πώς η προσφεύγουσα βρίσκεται στην ίδια κατάσταση με τα «πρόσωπα που είναι υπεύθυνα» για τις εν λόγω επιθέσεις.

94 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αμφισβητεί το βάσιμο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας.

95 Υπενθυμίζεται ότι η απαιτούμενη κατά το άρθρο 296 ΣΛΕΕ αιτιολογία πρέπει να εκθέτει με σαφήνεια και χωρίς αμφισημία τη συλλογιστική του θεσμικού οργάνου το οποίο εξέδωσε την πράξη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους ελήφθησαν τα μέτρα, στο δε αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκεί τον έλεγχό του (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψη 50· βλ., επίσης, απόφαση της 22ας Απριλίου 2021, Συμβούλιο κατά PKK, C-46/19 P, EU:C:2021:316, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

96 Η απαιτούμενη κατά το άρθρο 296 ΣΛΕΕ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της επίμαχης πράξεως και στο πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε. Η απαίτηση περί αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, ιδίως δε το περιεχόμενο της πράξεως, τη φύση των παρατιθέμενων στοιχείων της αιτιολογίας και το συμφέρον που έχουν ενδεχομένως για παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες της πράξεως ή άλλα πρόσωπα τα οποία η πράξη αφορά άμεσα και ατομικά. Ειδικότερα, η αιτιολογία δεν απαιτείται να παραθέτει εξαντλητικώς όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία ούτε να απαντά λεπτομερώς στις παρατηρήσεις που διατύπωσε ο ενδιαφερόμενος κατά τη διαβούλευση στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας πριν από την έκδοση της πράξης, καθόσον ο επαρκής χαρακτήρας της αιτιολογίας πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, καθώς και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν τον σχετικό τομέα. Κατά συνέπεια, μια βλαπτική πράξη είναι επαρκώς αιτιολογημένη εφόσον εκδόθηκε εντός πλαισίου το οποίο είναι γνωστό στον ενδιαφερόμενο και το οποίο του παρέχει τη δυνατότητα να κατανοήσει το περιεχόμενο του μέτρου που ελήφθη εις βάρος του (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψεις 53 και 54· βλ. επίσης απόφαση της 22ας Απριλίου 2021, Συμβούλιο κατά PKK, C-46/19 P, EU:C:2021:316, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

97 Επιπλέον, η νομολογία έχει διευκρινίσει ότι η αιτιολογία πράξεως του Συμβουλίου περί επιβολής περιοριστικού μέτρου δεν πρέπει να προσδιορίζει μόνον τη νομική βάση του μέτρου, αλλά και τους ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο εκτιμά, στο πλαίσιο ασκήσεως της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει, ότι πρέπει να επιβληθεί τέτοιο μέτρο στον ενδιαφερόμενο (βλ. απόφαση της 27ης Ιουλίου 2022, RT France κατά Συμβουλίου, T-125/22, EU:T:2022:483, σκέψη 105 και εκεί μνημονευόμενη αιτιολογία).

98 Υπενθυμίζεται επίσης ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 296 ΣΛΕΕ υποχρέωση αιτιολογήσεως αποτελεί ουσιώδη τύπο που πρέπει να διακρίνεται από το ζήτημα του βασίμου της αιτιολογίας, το οποίο αφορά την ουσιαστική νομιμότητα της επίμαχης πράξεως (πρβλ. απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, σκέψη 67). Πράγματι, η αιτιολογία μιας αποφάσεως συνίσταται στην επίσημη έκφραση των λόγων στους οποίους στηρίζεται η απόφαση. Αν οι ως άνω λόγοι ενέχουν πλάνη, αυτή πλήττει την ουσιαστική νομιμότητα της αποφάσεως, αλλά όχι την αιτιολογία της, η οποία μπορεί να είναι επαρκής παρά την προβολή λόγων που ενέχουν πλάνη (απόφαση της 10ης Ιουλίου 2008, Bertelsmann και Sony Corporation of America κατά Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, σκέψη 181 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

99 Εν προκειμένω, πρώτον, επισημαίνεται ότι το γενικό πλαίσιο βάσει του οποίου το Συμβούλιο έλαβε τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα εκτίθεται σαφώς στις αιτιολογικές σκέψεις των προσβαλλομένων πράξεων, όπου γίνεται μνεία, μεταξύ άλλων, της απρόκλητης και αδικαιολόγητης στρατιωτικής επιθέσεως της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας. Ομοίως, οι νομικές βάσεις δυνάμει των οποίων εκδόθηκαν οι εν λόγω πράξεις, ήτοι το άρθρο 29 ΣΕΕ και το άρθρο 215 ΣΛΕΕ, προσδιορίζονται σαφώς.

100 Δεύτερον, η αιτιολογία των προσβαλλομένων πράξεων έναντι της προσφεύγουσας είναι η εκτιθέμενη στη σκέψη 10 ανωτέρω. Αντιθέτως προς όσα διατείνεται η προσφεύγουσα, διαπιστώνεται ότι, λαμβανομένης υπόψη της διατυπώσεώς της, η αιτιολογία είναι αρκούντως σαφής και συγκεκριμένη ώστε να παρέχεται στην προσφεύγουσα η δυνατότητα να κατανοήσει τους λόγους για τους οποίους η επωνυμία της καταχωρίσθηκε και εν συνεχεία διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους. Ειδικότερα, από την αιτιολογία αυτή προκύπτει ότι το Συμβούλιο,

στις αρχικές πράξεις, καθώς και στις πράξεις του Μαρτίου του 2023, του Σεπτεμβρίου του 2023 και του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως, καταχώρισε και διατήρησε την επωνυμία της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους βάσει του κριτηρίου περί συνδέσεως.

101 Πράγματι, από την αιτιολογία προκύπτει σαφώς ότι η επωνυμία της προσφεύγουσας καταχωρίσθηκε στους επίμαχους καταλόγους επειδή η προσφεύγουσα «είναι συνδεδεμένη με τη Sberbank», καθόσον η Sberbank διατηρεί τον πραγματικό έλεγχο της προσφεύγουσας παρά την υποτιθέμενη μεταβίβαση των μετοχών της σε επιχειρηματία από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Με τη χρήση της φράσεως «υποτιθέμενη μεταβίβαση», επισημαίνεται σαφώς στην αιτιολογία ότι το Συμβούλιο θέτει εν αμφιβόλω την πώληση της προσφεύγουσας σε επιχειρηματία από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

102 Τρίτον, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας ότι το Συμβούλιο δεν εξήγησε επαρκώς τον τρόπο με τον οποίο η προσφεύγουσα εξακολούθησε να τελεί υπό τον έλεγχο της Sberbank, διαπίστωση την οποία η προσφεύγουσα θεωρεί εσφαλμένη. Πράγματι, στο μέτρο που τα επιχειρήματα αυτά άπτονται του βασίμου των αιτιάσεων που περιέχονται στην αιτιολογία καταχωρίσεως στους επίμαχους καταλόγους, αφορούν στην πράξη πλάνη εκτιμήσεως και όχι παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, οπότε θα εξετασθούν στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως.

103 Τέταρτον, πρέπει επίσης να απορριφθεί το προβληθέν με το υπόμνημα απαντήσεως επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το Συμβούλιο δεν παρέσχε καμία εύλογη εξήγηση σχετικά με το πώς η προσφεύγουσα βρισκόταν στην ίδια κατάσταση με τα «πρόσωπα που είναι υπεύθυνα» για τις επιθέσεις με τη χρήση μη επανδρωμένων αεροσκαφών κατά της Ουκρανίας. Πράγματι, μολονότι η αιτιολογική σκέψη 3 των αρχικών πράξεων μνημονεύει τις εκ μέρους της Ρωσικής Ομοσπονδίας επιθέσεις με τη χρήση πυραύλων και μη επανδρωμένων αεροσκαφών κατά αμάχων και μη στρατιωτικών στόχων και υποδομών στην Ουκρανία, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εν λόγω αιτιολογική σκέψη περιγράφει το γενικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται οι αρχικές πράξεις, ακριβώς όπως και η αιτιολογική σκέψη 4 των ίδιων πράξεων, στην οποία μνημονεύεται η σοβαρότητα της κατάστασης στην Ουκρανία. Αντιθέτως, όμως, προς όσα διατείνεται η προσφεύγουσα, οι αρχικές πράξεις δεν αποσκοπούν να εξομοιώσουν την κατάστασή της με εκείνη των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τις εν λόγω επιθέσεις.

104 Ως εκ τούτου, από την αιτιολογία των προσβαλλομένων πράξεων προκύπτει ότι οι ειδικοί και συγκεκριμένοι λόγοι βάσει των οποίων το Συμβούλιο καταχώρισε και εν συνεχεία διατήρησε στους επίμαχους καταλόγους την επωνυμία της προσφεύγουσας προσδιορίζονται με επαρκή σαφήνεια ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στη μεν προσφεύγουσα να τους κατανοήσει, στο δε Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει συναφώς τον εκ μέρους του έλεγχο.

105 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, ο δεύτερος λόγος με τον οποίο προβάλλεται παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως

106 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 41 του Χάρτη και, ειδικότερα, προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως. Κατά την προσφεύγουσα, το Συμβούλιο όφειλε να την ενημερώσει πριν από την έκδοση των αρχικών πράξεων, διότι δεν ήταν αναγκαίο να υπάρξει αιφνιδιασμός. Συναφώς, πρώτον, υποστηρίζει ότι τα χρηματοπιστωτικά μέσα του Fortenova Group τα οποία αυτή κατείχε εξακολουθούσαν να είναι περιουσιακά στοιχεία ευρισκόμενα εντός της ίδιας της Ένωσης ακόμη και σε περίπτωση μεταβολής του κυρίου

αυτών και ότι δεν υπήρχε, επομένως, κίνδυνος τα χρηματοπιστωτικά μέσα να μεταφερθούν εκτός της Ένωσης και εκτός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330.

107 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα χρηματοπιστωτικά μέσα είχαν ήδη δεσμευθεί από τον Fortenova Group ενώ η προσφεύγουσα ανήκε στην Sberbank. Κατά την προσφεύγουσα, τυχόν παροχή σε αυτήν δυνατότητας να υποβάλει παρατηρήσεις πριν από την αρχική καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους δεν θα προκαλούσε, επομένως, ζημία και δεν θα συνεπαγόταν καμία διαρροή περιουσιακών στοιχείων εκτός της Ένωσης.

108 Στο υπόμνημά της προσαρμογής όσον αφορά τις πράξεις του Σεπτεμβρίου του 2023 περί διατηρήσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι της αποφάσεως περί διατηρήσεως του ονόματος προσώπου στους επίμαχους καταλόγους πρέπει να προηγείται η γνωστοποίηση των λαμβανομένων υπόψη επιβαρυντικών στοιχείων, καθώς και η παροχή στο οικείο πρόσωπο της δυνατότητας ακροάσεως. Κατά την προσφεύγουσα, όμως, το Συμβούλιο δεν επικοινώνησε μαζί της πριν από τη διατήρηση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους.

109 Το αυτό ισχύει, κατά την προσφεύγουσα, και όσον αφορά τις πράξεις του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως, τις οποίες εξέδωσε το Συμβούλιο κατά παράβαση της υποχρεώσεώς του περιοδικής επανεξετάσεως.

110 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αμφισβητεί το βάσιμο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας.

111 Υπενθυμίζεται ότι το, κατά το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη, δικαίωμα ακροάσεως σε κάθε διαδικασία, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δικαιωμάτων άμυνας, διασφαλίζει σε κάθε πρόσωπο τη δυνατότητα να γνωστοποιεί λυσιτελώς και αποτελεσματικώς την άποψή του, κατά τη διάρκεια διοικητικής διαδικασίας και πριν από την έκδοση οποιασδήποτε αποφάσεως δυνάμενης να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντά του (βλ. απόφαση της 27ης Ιουλίου 2022, RT France κατά Συμβουλίου, T-125/22, EU:T:2022:483, σκέψη 75 και εκεί μνημονευόμενη αιτιολογία).

112 Στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά την έκδοση της αποφάσεως περί καταχωρίσεως του ονόματος ενός προσώπου στον κατάλογο που προσαρτάται ως παράρτημα σε πράξη περί περιοριστικών μέτρων, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας επιβάλλει στην αρμόδια αρχή της Ένωσης να κοινοποιήσει στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο τους λόγους και τα εις βάρος του στοιχεία στα οποία η εν λόγω αρχή προτίθεται να στηρίξει την απόφασή της. Κατά την κοινοποίηση αυτή, η αρμόδια αρχή της Ένωσης πρέπει να παρέχει στο εν λόγω πρόσωπο τη δυνατότητα να γνωστοποιήσει λυσιτελώς την άποψή του επί της αιτιολογίας που ελήφθη υπόψη εις βάρος του (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψεις 111 και 112).

113 Το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη δέχεται, πάντως, περιορισμούς κατά την άσκηση των δικαιωμάτων που αυτό κατοχυρώνει, εφόσον ο σχετικός περιορισμός σέβεται το ουσιώδες περιεχόμενο του οικείου θεμελιώδους δικαιώματος και εφόσον, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, ο περιορισμός αυτός είναι αναγκαίος και εξυπηρετεί όντως σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 101 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

114 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει επανειλημμένως ότι τα δικαιώματα άμυνας μπορούν να υπόκεινται σε περιορισμούς ή παρεκκλίσεις, τούτο δε, μεταξύ άλλων, και στον τομέα των περιοριστικών μέτρων που λαμβάνονται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) (πρβλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

115 Επιπλέον, η ύπαρξη προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις ειδικές περιστάσεις κάθε συγκεκριμένης υποθέσεως, ιδίως δε σε συνάρτηση με τη φύση της οικείας πράξεως, το πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε και τους νομικούς κανόνες που διέπουν τον σχετικό τομέα (βλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 102 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

116 Υπενθυμίζεται επίσης ότι ο δικαστής της Ένωσης διακρίνει μεταξύ, αφενός, της αρχικής καταχωρίσεως του ονόματος προσώπου στους επίμαχους καταλόγους και, αφετέρου, της διατηρήσεώς του σε αυτούς (πρβλ. απόφαση της 30ής Απριλίου 2015, Al-Chihabi κατά Συμβουλίου, T-593/11, EU:T:2015:249, σκέψη 40).

117 Τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας πρέπει να εξετασθούν υπό το πρίσμα των ως άνω νομολογιακών αρχών.

– *Επί των αρχικών πράξεων*

118 Στον τομέα των περιοριστικών μέτρων, υπενθυμίζεται ότι, οσάκις πρόκειται για αρχική απόφαση, το Συμβούλιο δεν υποχρεούται να γνωστοποιεί εκ των προτέρων στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή την ενδιαφερόμενη οντότητα τους λόγους στους οποίους προτίθεται να στηρίξει την καταχώριση του ονόματος του προσώπου ή της οντότητας στους επίμαχους καταλόγους. Πράγματι, ένα τέτοιο μέτρο, προκειμένου να μην υπονομεύεται η αποτελεσματικότητά του, πρέπει, ως εκ της φύσεώς του, να μπορεί να επιβάλλεται αιφνιδιαστικώς και να εφαρμόζεται αμέσως. Σε τέτοια περίπτωση, αρκεί, κατ' αρχήν, το θεσμικό όργανο να γνωστοποιεί τους λόγους στο οικείο πρόσωπο ή οντότητα και να παρέχει δικαίωμα ακροάσεως ταυτοχρόνως ή αμέσως μετά την έκδοση της αποφάσεως (πρβλ. αποφάσεις της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 61, και της 14ης Οκτωβρίου 2009, Bank Melli Iran κατά Συμβουλίου, T-390/08, EU:T:2009:401, σκέψεις 92 και 93).

119 Επισημαίνεται επιπλέον ότι ούτε οι κρίσιμες διατάξεις της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330, ούτε η γενική αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας παρέχουν στους ενδιαφερομένους δικαίωμα επίσημης ακροάσεως, καθόσον αρκεί η δυνατότητα υποβολής των παρατηρήσεών τους γραπτώς (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2023, ΟΤ κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 97 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

120 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η επωνυμία της προσφεύγουσας καταχωρίσθηκε για πρώτη φορά στους επίμαχους καταλόγους με τις αρχικές πράξεις. Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τη σκέψη 11 ανωτέρω, οι λόγοι της καταχωρίσεως της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους γνωστοποιήθηκαν με ανακοίνωση δημοσιευθείσα στην Επίσημη Εφημερίδα στις 19 Δεκεμβρίου 2022.

121 Κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 118 ανωτέρω, το Συμβούλιο δεν υποχρεούνταν, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, να λάβει τις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας πριν από την έκδοση των αρχικών πράξεων.

122 Το συγκεκριμένο συμπέρασμα δεν αναιρείται από τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας ότι δεν ήταν αναγκαία η αιφνιδιαστική επιβολή λαμβανομένου υπόψη ότι τα κεφάλαιά της είχαν ήδη δεσμευθεί.

123 Πράγματι, εν προκειμένω, μολονότι τα κεφάλαια της προσφεύγουσας εντός του Fortenova Group είχαν ήδη δεσμευθεί πριν από την καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους, κατόπιν της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank, πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη ότι μία εκ των συνεπειών της επίμαχης συναλλαγής ήταν ακριβώς η αποδέσμευση των κεφαλαίων της προσφεύγουσας. Συγκεκριμένα, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα αναγνώρισε ότι τα κεφάλαια που κατείχε στο πλαίσιο του Fortenova Group θα έπρεπε να αποδεσμευθούν κατόπιν της από 31ης Οκτωβρίου 2022 συναλλαγής, βάσει της οποίας η προσφεύγουσα μεταβιβάσθηκε από τη Sberbank σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Τούτο επιβεβαιώνεται και από την ηλεκτρονική επιστολή του εν λόγω επενδυτή προς τον Fortenova Group, η οποία φέρει ημερομηνία 20ής Νοεμβρίου 2022 και η οποία περιλαμβάνεται στον πρώτο φάκελο WK, συγκεκριμένα δε στο μέρος που αφορά τα «Συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία», όπου διευκρινίζεται ότι, κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία, η προσφεύγουσα δεν ελεγχόταν πλέον από οντότητα εις βάρος της οποίας έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα και ζητούσε, κατ' ουσίαν, να συμμετέχει και να ασκεί τα δικαιώματά της ψήφου κατά τις μελλοντικές συναντήσεις του Fortenova Group. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν το ίδιο το Συμβούλιο δεν αναγνώρισε την πώληση αυτή, δεν μπορούσε να είναι βέβαιο ότι θα συνέβαινε το ίδιο και στην περίπτωση όλων των οικονομικών φορέων που έπρεπε να θέσουν σε εφαρμογή την επίμαχη δέσμευση κεφαλαίων. Λαμβανομένου υπόψη του κινδύνου αποδεσμεύσεως των κεφαλαίων, ορθώς θεώρησε το Συμβούλιο ότι ήταν αναγκαίος εν προκειμένω ο αιφνιδιασμός προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των περιοριστικών μέτρων.

124 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το Συμβούλιο δεν προσέβαλε το δικαίωμα ακροάσεως της προσφεύγουσας στο πλαίσιο της εκδόσεως των αρχικών πράξεων.

– *Επί των πράξεων του Σεπτεμβρίου του 2023 περί διατηρήσεως*

125 Όσον αφορά απόφαση που συνίσταται στη διατήρηση σε ισχύ περιοριστικών μέτρων εις βάρος προσώπου στο οποίο είχαν ήδη επιβληθεί τα μέτρα, το Συμβούλιο υποχρεούται να κοινοποιήσει στο εν λόγω πρόσωπο τα στοιχεία που διαθέτει προς στήριξη της αποφάσεώς του και να του παράσχει τη δυνατότητα να καταστήσει λυσιτελώς γνωστή την άποψή του επί της αιτιολογίας που ελήφθη υπόψη εις βάρος του πριν από την έκδοση της αποφάσεως. Η τήρηση της διττής αυτής διαδικαστικής υποχρεώσεως πρέπει να προηγείται της εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως (πρβλ. αποφάσεις της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψεις 111 έως 113 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

126 Ωστόσο, επισημαίνεται ότι το δικαίωμα ακροάσεως πριν από την έκδοση πράξεων με τις οποίες διατηρούνται σε ισχύ περιοριστικά μέτρα εις βάρος προσώπων στα οποία είχαν ήδη επιβληθεί τα μέτρα αυτά παρέχεται υποχρεωτικώς σε περίπτωση κατά την οποία το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη εις βάρος των συγκεκριμένων προσώπων νέα στοιχεία και όχι σε περίπτωση κατά την

οποία η διατήρηση σε ισχύ στηρίζεται στους ίδιους λόγους βάσει των οποίων εκδόθηκε η αρχική πράξη επιβολής των επίμαχων περιοριστικών μέτρων (αποφάσεις της 28ης Ιουλίου 2016, Tomana κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-330/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:601, σκέψη 67, και της 7ης Ιουνίου 2023, Shakutin κατά Συμβουλίου, T-141/21, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2023:303, σκέψη 74).

127 Σε περίπτωση κατά την οποία η διατήρηση του ονόματος του θιγόμενου προσώπου ή της επωνυμίας της θιγόμενης οντότητας σε κατάλογο προσώπων ή οντοτήτων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα στηρίζεται στους ίδιους λόγους με εκείνους βάσει των οποίων εκδόθηκε η αρχική πράξη, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη νέα επιβαρυντικά στοιχεία, το Συμβούλιο δεν υποχρεούται, προκειμένου να σεβαστεί το δικαίωμα ακροάσεως, να του γνωστοποιήσει εκ νέου τα εις βάρος του στοιχεία (απόφαση της 22ας Ιουνίου 2022, Haswani κατά Συμβουλίου, T-479/21, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2022:383, σκέψη 85· πρβλ., επίσης, απόφαση της 7ης Απριλίου 2016, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, C-266/15 P, EU:C:2016:208, σκέψεις 32 και 33).

128 Εν προκειμένω, το Συμβούλιο γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα, με έγγραφο της 15ης Σεπτεμβρίου 2023, τη διατήρηση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους. Συναφώς, δεδομένου ότι δεν τροποποιήθηκε η αιτιολογία των πράξεων του Σεπτεμβρίου του 2023 περί διατηρήσεως όσον αφορά την προσφεύγουσα και ότι το Συμβούλιο δεν προσκόμισε νέα επιβαρυντικά στοιχεία προς συμπλήρωση της βάσεως αποδεικτικών στοιχείων στην οποία στηριζόταν η διατήρηση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους, το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν υποχρεούνταν, με δική του πρωτοβουλία και άνευ σχετικού αιτήματος της προσφεύγουσας, να της γνωστοποιήσει εκ νέου τα επιβαρυντικά στοιχεία που έλαβε υπόψη και να της παράσχει τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις.

129 Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως όσον αφορά τις πράξεις του Σεπτεμβρίου του 2023 περί διατηρήσεως

– *Επί των πράξεων του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως*

130 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 21 ανωτέρω, η επωνυμία της προσφεύγουσας διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους με τις πράξεις του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως με την ίδια αιτιολογία. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι, ενόψει της εκδόσεως των συγκεκριμένων πράξεων, το Συμβούλιο δεν στηρίχθηκε σε κανένα νέο επιβαρυντικό στοιχείο. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη νομολογία που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 125 έως 127 ανωτέρω, το Συμβούλιο δεν υποχρεούνταν, προκειμένου να σεβαστεί το δικαίωμα ακροάσεως της προσφεύγουσας, να της γνωστοποιήσει εκ νέου τα ίδια στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη εις βάρος της και να της παράσχει τη δυνατότητα ακροάσεως πριν από την έκδοση των πράξεων του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως.

131 Επιπλέον, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, το γεγονός ότι το Συμβούλιο δεν της παραχώρησε ακρόαση πριν από τη διατήρηση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους, σύμφωνα με τη νομολογία που μνημονεύεται στις σκέψεις 125 έως 127 ανωτέρω, δεν συνιστά παράβαση της υποχρεώσεως επανεξετάσεως την οποία υπέχει το Συμβούλιο.

132 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται πλάνη εκτιμήσεως

– *Προκαταρκτικές εκτιμήσεις*

133 Προκαταρκτικώς, μολονότι είναι ασφαλώς αληθές ότι το Συμβούλιο διαθέτει ορισμένη διακριτική ευχέρεια για να κρίνει κατά περίπτωση αν πληρούνται τα νομικά κριτήρια επί των οποίων στηρίζονται τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα, εντούτοις τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης οφείλουν να διασφαλίζουν τον, κατ' αρχήν πλήρη, έλεγχο της νομιμότητας όλων των πράξεων της Ένωσης (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Ιουλίου 2014, National Iranian Tanker Company κατά Συμβουλίου, T-565/12, EU:T:2014:608, σκέψεις 54 και 55, και της 26ης Οκτωβρίου 2022, Ovsyannikov κατά Συμβουλίου, T-714/20, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2022:674, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

134 Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου τον οποίον εγγυάται το άρθρο 47 του Χάρτη επιβάλλει, μεταξύ άλλων, να βεβαιώνεται ο δικαστής της Ένωσης ότι η απόφαση με την οποία ελήφθησαν ή διατηρούνται σε ισχύ περιοριστικά μέτρα και η οποία έχει ατομικό χαρακτήρα για το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή την ενδιαφερόμενη οντότητα στηρίζεται σε αρκούντως στέρεη πραγματική βάση. Τούτο προϋποθέτει έλεγχο των πραγματικών περιστατικών που εκτίθενται στην αιτιολογική έκθεση της εν λόγω αποφάσεως, ούτως ώστε, κατά τον δικαστικό έλεγχο, να μην εκτιμάται απλώς η αφηρημένη πιθανολόγηση των προβαλλομένων λόγων, αλλά να εξετάζεται εάν οι λόγοι αυτοί ή, τουλάχιστον, ένας εξ αυτών που θεωρείται αυτός καθεαυτόν επαρκής για να στηρίξει την εν λόγω απόφαση είναι τεκμηριωμένοι (αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 119, και της 5ης Νοεμβρίου 2014, Mayaleh κατά Συμβουλίου, T-307/12 και T-408/13, EU:T:2014:926, σκέψη 128).

135 Στο πλαίσιο της ως άνω εκτιμήσεως, τα αποδεικτικά και πληροφοριακά στοιχεία δεν πρέπει να εξετάζονται μεμονωμένα, αλλά εντός του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται. Ειδικότερα, το Συμβούλιο ανταποκρίνεται στο βάρος αποδείξεως που φέρει εφόσον προσκομίζει ενώπιον του δικαστή της Ένωσης δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων βάσει των οποίων μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη επαρκούς συνδέσμου μεταξύ της υποκείμενης σε μέτρο δεσμεύσεως κεφαλαίων οντότητας και του καθεστώτος ή, εν γένει, των καταστάσεων στην καταπολέμηση των οποίων αποσκοπούν τα μέτρα (βλ. απόφαση της 20ής Ιουλίου 2017, Badica και Kardiam κατά Συμβουλίου, T-619/15, EU:T:2017:532, σκέψη 99 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

136 Στην αρμόδια αρχή της Ένωσης απόκειται, σε περίπτωση αμφισβητήσεως, να αποδείξει το βάσιμο των λόγων που ελήφθησαν υπόψη κατά του οικείου προσώπου, και όχι στο συγκεκριμένο πρόσωπο να προσκομίσει την αρνητική απόδειξη του αβασίμου των λόγων αυτών. Οι πληροφορίες ή τα στοιχεία που προσκομίσθηκαν πρέπει να τεκμηριώνουν τους λόγους οι οποίοι ελήφθησαν υπόψη κατά του οικείου προσώπου (αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψεις 121 και 122, και της 3ης Ιουλίου 2014, National Iranian Tanker Company κατά Συμβουλίου, T-565/12, EU:T:2014:608, σκέψη 57).

137 Επισημαίνεται συναφώς ότι το πλαίσιο εντός του οποίου ελήφθησαν τα επίμαχα μέτρα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και ότι το επίπεδο αποδείξεως που μπορεί να επιβληθεί στο Συμβούλιο πρέπει να είναι προσαρμόζεται λόγω της δυσχέρειας προσβάσεως σε αποδεικτικά στοιχεία και σε

αντικειμενικά πληροφοριακά στοιχεία (βλ. απόφαση της 1ης Ιουνίου 2022, Prigozhin κατά Συμβουλίου, T-723/20, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2022:317, σκέψη 102 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

138 Επισημαίνεται, επιπροσθέτως, ότι η διαδικασία ενώπιον του δικαστή της Ένωσης διέπεται από την αρχή της ελεύθερης εκτιμήσεως των αποδείξεων και ότι το μοναδικό κριτήριο για την εκτίμηση της αξίας των προσκομιζόμενων αποδεικτικών στοιχείων είναι η αξιοπιστία τους. Συναφώς, για να εκτιμηθεί η αποδεικτική αξία ενός εγγράφου, πρέπει να ελέγχεται η αληθοφάνεια της περιεχόμενης σε αυτό πληροφορίας, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, της προελεύσεως του εγγράφου, των περιστάσεων υπό τις οποίες καταρτίσθηκε και του αποδέκτη του, και να εξετάζεται αν, βάσει του περιεχομένου του, το έγγραφο φαίνεται λογικό και αξιόπιστο (βλ. απόφαση της 31ης Μαΐου 2018, Kaddour κατά Συμβουλίου, T-461/16, EU:T:2018:316, σκέψη 107 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

139 Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι τα περιοριστικά μέτρα έχουν προληπτικό και, εξ ορισμού, προσωρινό χαρακτήρα, η δε ισχύς τους εξαρτάται πάντοτε από το αν εξακολουθούν να υφίστανται οι πραγματικές και νομικές περιστάσεις βάσει των οποίων ελήφθησαν τα περιοριστικά μέτρα, καθώς και από την ανάγκη διατηρήσεώς τους σε ισχύ προς επίτευξη του επιδιωκόμενου με τα μέτρα αυτά σκοπού. Συνεπώς, κατά την περιοδική επανεξέταση των περιοριστικών μέτρων, απόκειται στο Συμβούλιο να προβαίνει σε επικαιροποιημένη εκτίμηση της καταστάσεως και σε απολογισμό του αντίκτυπου των μέτρων, προκειμένου να κρίνει αν τα μέτρα κατέστησαν δυνατή την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκονταν με την αρχική καταχώριση των ονομάτων των οικείων προσώπων και οντοτήτων στους επίμαχους καταλόγους ή αν εξακολουθεί να είναι δυνατή η συναγωγή του ίδιου συμπεράσματος σχετικά με τα εν λόγω πρόσωπα και οντότητες (απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2020, Amisi Kumba κατά Συμβουλίου, T-163/18, EU:T:2020:57, σκέψεις 58 και 59).

140 Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η νομιμότητα πράξεως της Ένωσης πρέπει να εκτιμάται με βάση τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που υπήρχαν κατά τον χρόνο εκδόσεώς της (βλ. αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2015, Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-398/13 P, EU:C:2015:535, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 4ης Σεπτεμβρίου 2015, NIOC κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-577/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:596, σκέψη 112 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

141 Το ζήτημα αν το Συμβούλιο υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως αποφασίζοντας να καταχωρίσει και, εν συνεχεία, να διατηρήσει την επωνυμία της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους πρέπει να εξετασθεί υπό το πρίσμα των ανωτέρω.

142 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι, προς δικαιολόγηση της καταχωρίσεως και εν συνεχεία της διατηρήσεως της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους, το Συμβούλιο στηρίχθηκε σε αποδεικτικά στοιχεία τα οποία περιέχονται, αντιστοίχως, στον πρώτο φάκελο WK και στον δεύτερο και τρίτο φάκελο WK.

143 Ο πρώτος φάκελος WK περιλαμβάνει τα εξής αποδεικτικά στοιχεία:

– απόφαση του rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείου Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες), της 6ης Σεπτεμβρίου 2022 (στοιχείο αριθ. 1),

– έγγραφο της Kroll Issuer Services Ltd με ημερομηνία 5ης Απριλίου 2022 (στοιχείο αριθ. 2),

– στιγμιότυπο οθόνης προερχόμενο από τον ιστότοπο του Fortenova Group (στοιχείο αριθ. 3),

– απόσπασμα εκ του ρωσικού ενιαίου εθνικού μητρώου νομικών προσώπων με ημερομηνία 14ης Σεπτεμβρίου 2022 (στοιχείο αριθ. 4),

– απόσπασμα εκ του ρωσικού ενιαίου εθνικού μητρώου νομικών προσώπων με ημερομηνία 3ης Νοεμβρίου 2022 (στοιχείο αριθ. 5),

– άρθρο του ειδησεογραφικού πρακτορείου Reuters, της 3ης Νοεμβρίου 2022 (στοιχείο αριθ. 6),

– δημοσίευμα του Euractiv, της 8ης Νοεμβρίου 2022 (στοιχείο αριθ. 7),

– δημοσίευμα του Bloomberg News, της 21ης Νοεμβρίου 2022 (στοιχείο αριθ. 8),

– ανακοινωθέν Τύπου δημοσιευθέν στον ιστότοπο του Fortenova Group στις 12 Μαρτίου 2021 (στοιχείο αριθ. 9),

– στιγμιότυπο οθόνης προερχόμενο από τον ιστότοπο του Fortenova Group (στοιχείο αριθ. 10),

– στιγμιότυπο οθόνης προερχόμενο από τον ιστότοπο του GFC Media Group (στοιχείο αριθ. 11),

– άρθρο της εφημερίδας *Večernji list* της 8ης Νοεμβρίου 2022 (στοιχείο αριθ. 12).

144 Ο πρώτος φάκελος WK περιέχει επίσης πλείονα έγγραφα, τα οποία έχουν καταχωρισθεί στην κατηγορία με τίτλο «Συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία» που περιλαμβάνει τα ακόλουθα έγγραφα:

– δικόγραφα που κατατέθηκαν στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς ενώπιον του rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείου Άμστερνταμ), στην οποία διάδικοι ήταν επενδυτής από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και, μεταξύ άλλων, ο Fortenova Group, καθώς και τα συνημμένα σε αυτά έγγραφα, συγκεκριμένα δε έγγραφο του Κροατικού Υπουργείου Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της 25ης Νοεμβρίου 2022, απόσπασμα εκ του ρωσικού ενιαίου εθνικού μητρώου νομικών προσώπων της 31ης Οκτωβρίου 2022 το οποίο αφορούσε την προσφεύγουσα, αποδεικτικό πληρωμής της 31ης Οκτωβρίου 2022 προς τη Sberbank από το ειδικό αμοιβαίο κεφάλαιο που χρησιμοποιούσε ο επενδυτής από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, απόσπασμα εκ του ρωσικού ενιαίου εθνικού μητρώου νομικών προσώπων της 22ας Νοεμβρίου 2022, το οποίο αφορούσε το εν λόγω ειδικό αμοιβαίο κεφάλαιο, δήλωση του επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, με ημερομηνία 22ας Νοεμβρίου 2022, έγγραφο που απέστειλε ο Fortenova Group στην προσφεύγουσα στις 22 Νοεμβρίου 2022, ετήσια έκθεση της Fortenova Group TopCo για το έτος 2021,

– ηλεκτρονική επιστολή της 20ής Νοεμβρίου 2022 την οποία απέστειλε ο επενδυτής από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα στην Fortenova Group STAK,

– υπόμνημα δικηγορικού γραφείου προς τον Fortenova Group, με ημερομηνία 14ης Δεκεμβρίου 2022, καθώς και τα παραρτήματά του, μεταξύ των οποίων καταλέγονται η σύμβαση μεταβιβάσεως της προσφεύγουσας η οποία συνήφθη μεταξύ των SBC Aktiv και SBK Uranium, αφενός, και του επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, αφετέρου, η σύμβαση δανείου που συνήφθη μεταξύ του επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και του ειδικού αμοιβαίου κεφαλαίου που χρησιμοποιήθηκε για τη σύναψη της συμβάσεως, αποσπάσματα εκ

του ρωσικού ενιαίου εθνικού μητρώου νομικών προσώπων σχετικά με την προσφεύγουσα, με ημερομηνίες 31ης Οκτωβρίου 2022 και 15ης Νοεμβρίου 2022, η από 31ης Οκτωβρίου 2022 συμφωνία εκχωρήσεως απαιτήσεως, η οποία συνήφθη μεταξύ της Sberbank και του επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, αποδεικτικό πληρωμής η οποία καταβλήθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2022 στη Sberbank από το ειδικό αμοιβαίο κεφάλαιο που χρησιμοποιούσε ο επενδυτής από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, αποσπάσματα εκ του ρωσικού ενιαίου εθνικού μητρώου νομικών προσώπων σχετικό με το εν λόγω αμοιβαίο κεφάλαιο, με ημερομηνίες 8ης Νοεμβρίου 2022 και 24ης Νοεμβρίου 2022, ειδοποίηση εκτελέσεως της παροχής από τρίτον την οποία απέστειλε ο επενδυτής από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα στη Sberbank.

145 Ο δεύτερος φάκελος WK περιέχει μόνον μία απόφαση του Gerechtshof Amsterdam (εφετείου Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες), της 29ης Δεκεμβρίου 2022.

146 Ο τρίτος φάκελος WK περιέχει μόνον σύνοψη διαβαθμισμένου αποδεικτικού στοιχείου η οποία έχει ως εξής: «Αποδεικτικό στοιχείο βασιζόμενο στα επίσημα μητρώα εταιριών, το οποίο επιβεβαιώνει ότι η SBK Art LLC είναι θυγατρική εταιρία ελεγχόμενη από την κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας».

– *Επί της αξιοπιστίας των αποδεικτικών στοιχείων που προσκόμισε το Συμβούλιο*

147 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί την αξιοπιστία των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία περιέχονται στον πρώτο φάκελο WK και στα οποία στηρίχθηκε το Συμβούλιο προκειμένου να καταχωρίσει την επωνυμία της στους επίμαχους καταλόγους, καθόσον υποστηρίζει ότι προέρχονται από μη αξιόπιστες πηγές, συγκεκριμένα δε από δημοσιεύματα του Τύπου και από ιστολόγια μέτριας ποιότητας που δημοσιεύουν κείμενα στο Διαδίκτυο. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα άρθρα των μέσων ενημερώσεως που περιέχονται στον πρώτο φάκελο WK απλώς αναπαράγουν επίσημες δηλώσεις του προέδρου-γενικού διευθυντή της Fortenova Κροατίας. Επιπλέον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την αποδεικτική αξία του προερχόμενου από δικηγορικό γραφείο εγγράφου, το οποίο, κατ' αυτήν, δεν συνοδεύεται από πληροφορίες όσον αφορά τον συντάκτη του και το οποίο καταρτίσθηκε προς το συμφέρον του Fortenova Group.

148 Το Συμβούλιο αμφισβητεί το βάσιμο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας. Υποστηρίζει ότι δεν περιορίσθηκε σε δημοσιεύματα του Τύπου, αλλά συνέλεξε και αποδεικτικά στοιχεία προερχόμενα από επίσημα έγγραφα και από ένδικες διαδικασίες ενώπιον των ολλανδικών δικαστηρίων.

149 Υπενθυμίζεται ότι, ελλείψει εξουσίας διενέργειας έρευνας σε τρίτες χώρες, η εκ μέρους των αρχών της Ένωσης εκτίμηση πρέπει, εκ των πραγμάτων, να βασίζεται σε πηγές πληροφορήσεως στις οποίες έχει πρόσβαση το κοινό, εκθέσεις, δημοσιεύματα του Τύπου, εκθέσεις των μυστικών υπηρεσιών ή σε άλλες παρόμοιες πηγές πληροφορήσεως. Κατά τη νομολογία, πάντως, τα δημοσιεύματα του Τύπου μπορούν να χρησιμοποιούνται προς επίρρωση του υποστατού ορισμένων πραγματικών περιστατικών εφόσον είναι αρκούντως συγκεκριμένα, σαφή και συγκλίνοντα ως προς τα περιγραφόμενα σε αυτά περιστατικά. Συναφώς, θα ήταν υπέρμετρο και δυσανάλογο να απαιτείται από το Συμβούλιο να διενεργεί το ίδιο επιτόπιες έρευνες όσον αφορά το αληθές περιστατικών που περιγράφονται σε πολλά μέσα ενημερώσεως (βλ. απόφαση της 1ης Ιουνίου 2022, Prigozhin κατά Συμβουλίου, T-723/20, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2022:317, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

150 Προκαταρκτικώς, πρέπει να επισημανθεί ότι η προσφεύγουσα αμφισβητεί την αξιοπιστία των αποδεικτικών στοιχείων που περιέχονται μόνο στον πρώτο φάκελο WK.

151 Κατ’ αρχάς, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το Συμβούλιο, για να καταχωρίσει την επωνυμία της στους επίμαχους καταλόγους, στηρίχθηκε αποκλειστικώς σε δημοσιεύματα του Τύπου και ιστολογίων μέτριας ποιότητας. Πράγματι, διαπιστώνεται ότι τα δημοσιεύματα του Τύπου προέρχονται από ψηφιακές πηγές ενημερώσεως διαφόρων προελεύσεων, όπως το Reuters (στοιχείο αριθ. 6), το Euractiv (στοιχείο αριθ. 7) ή το Bloomberg News (στοιχείο αριθ. 8). Όσον αφορά την αξιοπιστία των αποδεικτικών στοιχείων που προσκόμισε το Συμβούλιο, υπενθυμίζεται ότι, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 149 ανωτέρω, ελλείψει εξουσίας διενέργειας έρευνας σε τρίτες χώρες, η εκ μέρους των αρχών της Ένωσης εκτίμηση πρέπει, εκ των πραγμάτων, να βασίζεται σε πηγές πληροφορήσεως στις οποίες έχει πρόσβαση το κοινό, εκθέσεις, δημοσιεύματα του Τύπου, εκθέσεις των μυστικών υπηρεσιών ή σε άλλες παρόμοιες πηγές πληροφορήσεως. Η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει, άλλωστε, κανένα άλλο στοιχείο ικανό να θέσει εν αμφιβόλω την αξιοπιστία των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων.

152 Εν συνεχεία, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα δημοσιεύματα του Τύπου απλώς επαναλαμβάνουν δηλώσεις εκπροσώπου του Fortenova Group. Συναφώς, όσον αφορά το στοιχείο αριθ. 6 του πρώτου φακέλου WK, το οποίο είναι δημοσίευμα του Reuters, και το στοιχείο αριθ. 7, το οποίο είναι δημοσίευμα του Euractiv, επισημαίνεται ότι σε αυτά δεν μνημονεύονται δηλώσεις εκπροσώπου του Fortenova Group. Όσον αφορά το στοιχείο αριθ. 8, το οποίο είναι δημοσίευμα του Bloomberg News, επισημαίνεται ότι σε αυτό παρατίθενται όντως δηλώσεις εκπροσώπου του Fortenova Group, όπως και δηλώσεις εκπροσώπου της Sberbank. Ωστόσο, απλώς και μόνον το γεγονός ότι σε δημοσίευμα του Τύπου παρατίθενται δηλώσεις εκπροσώπου εταιρίας δεν δύναται αφ’ εαυτού να θέσει εν αμφιβόλω την αποδεικτική αξία του συγκεκριμένου στοιχείου, το οποίο περιέχει και άλλες πληροφορίες. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα άλλο στοιχείο προκειμένου να καταδείξει ότι οι δηλώσεις αυτές και οι πληροφορίες τις οποίες περιείχαν δεν ήταν ακριβείς.

153 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων και ελλείψει στοιχείου προβληθέντος από την προσφεύγουσα και δυνάμενου να κλονίσει την αξιοπιστία των πηγών που χρησιμοποίησε το Συμβούλιο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι πηγές αυτές είναι λογικές και αξιόπιστες, κατά την έννοια της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 138 ανωτέρω.

154 Τέλος, όσον αφορά το προερχόμενο από δικηγορικό γραφείο έγγραφο το οποίο αποτελεί μέρος των εγγράφων που προσέθεσε το Συμβούλιο στην κατηγορία «Συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία» του πρώτου φακέλου WK, πρέπει να διαπιστωθεί, όπως έπραξε και το Συμβούλιο, ότι η εν λόγω γνωμοδότηση νομικού περιεχομένου, η οποία συντάχθηκε κατόπιν αιτήματος του Fortenova Group έχει μικρή αποδεικτική αξία.

– *Επί της εφαρμογής του κριτηρίου περί συνδέσεως στην περίπτωση της προσφεύγουσας*

155 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ’ ουσίαν, ότι το Συμβούλιο δεν προσκομίζει συγκεκριμένα, σαφή και συγκλίνοντα στοιχεία ικανά να αποτελέσουν αρκούντως στέρεα πραγματική βάση προς στήριξη της καταχωρίσεως της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους βάσει του κριτηρίου περί συνδέσεως. Η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι εξακολουθεί να ελέγχεται από τη Sberbank και υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε την ύπαρξη τέτοιου ουσιαστικού ελέγχου. Πρώτον, η προσφεύγουσα βάλλει κατά του μέρους της αιτιολογίας καταχωρίσεως κατά το οποίο η Sberbank την πώλησε εικονικά, υποστηρίζοντας ότι η εν λόγω πώληση διέπεται από το ρωσικό δίκαιο και ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε ότι δεν πραγματοποιήθηκε.

156 Δεύτερον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι το γεγονός ότι ένα εκ των διευθυντικών στελεχών του Fortenova Group, που ήταν επίσης υπάλληλος της Sberbank, παρέμεινε στη θέση του μετά την πώληση της προσφεύγουσας από τη Sberbank καταδεικνύει τον εκ μέρους αυτής έλεγχο, τούτο δε κατά μείζονα λόγο αν ληφθεί υπόψη ότι τα στοιχεία του ενεργητικού και τα δικαιώματα ψήφου της προσφεύγουσας στο πλαίσιο του Fortenova Group είχαν δεσμευθεί και ότι δεν της επιτρεπόταν να αντικαταστήσει το εν λόγω διευθυντικό στέλεχος.

157 Τρίτον, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της αναλύσεως η οποία διατυπώνεται στο έγγραφο δικηγορικού γραφείου που περιλαμβάνεται στον πρώτο φάκελο WK και η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν επαρκείς πληροφορίες ώστε το γραφείο να αποφανθεί αν η πώληση της προσφεύγουσας από τη Sberbank ήταν σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης, καθώς και επί των περιστάσεων της συγκεκριμένης πωλήσεως. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι περιστάσεις της πωλήσεως, όπως και η χρηματοδότηση της συναλλαγής με δάνειο χορηγηθέν από ρωσική τράπεζα, δεν ήταν ασυνήθεις.

158 Τέταρτον, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι τα περιεχόμενα στον πρώτο φάκελο WK αποδεικτικά στοιχεία δεν καθιστούν δυνατό να αποδειχθεί ότι η Sberbank ήλεγχε την προσφεύγουσα κατά τον χρόνο εκδόσεως των αρχικών πράξεων.

159 Ειδικότερα, η προσφεύγουσα βάλλει κατά εγγράφου του κροατικού Υπουργείου Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων το οποίο περιέχεται στον πρώτο φάκελο WK και κατά το οποίο η προσφεύγουσα εξακολουθούσε να τελεί υπό τον έλεγχο της Sberbank, για τον λόγο, ιδίως, ότι δεν υποβλήθηκε στις κροατικές αρχές καμία αίτηση εγκρίσεως της πωλήσεώς της. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι εν λόγω αρχές δεν ήταν αρμόδιες να εγκρίνουν την πώληση, δεδομένου ότι δεν ετύγχανε εφαρμογής το άρθρο 17, στοιχείο ε′, του κανονισμού 269/2014, κατά το οποίο ο συγκεκριμένος κανονισμός έχει εφαρμογή «σε κάθε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό για εμπορική οικονομική δραστηριότητα που ασκεί εν όλω ή εν μέρει εντός της Ένωσης».

160 Με το υπόμνημα απαντήσεώς της, αφενός, η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η θέση του Συμβουλίου με την οποία αμφισβητείται το κύρος της συναλλαγής πωλήσεώς της από τη Sberbank σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα είναι αβάσιμη. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι η εν λόγω συναλλαγή, στην οποία εμπλέκονταν ένας πωλητής από τη Ρωσία (η Sberbank), ένα ρωσικό περιουσιακό στοιχείο (η προσφεύγουσα) και ένας αγοραστής από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17 του κανονισμού 269/2014. Κατά την προσφεύγουσα, η Sberbank είχε τη δυνατότητα να την πωλήσει χωρίς να ζητήσει την εφαρμογή της παρεκκλίσεως του άρθρου 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014.

161 Αφετέρου, η προσφεύγουσα αμφισβητεί το βάσιμο του επιχειρήματος του Συμβουλίου περί καταστρατηγήσεως, δεδομένου ότι η συναφθείσα εκτός της Ένωσης συναλλαγή η οποία αφορούσε αλλοδαπά περιουσιακά στοιχεία και αλλοδαπό αγοραστή δεν δύναται να συνιστά καταστρατήγηση κατά την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού 269/2014.

162 Στα υπομνήματά της προσαρμογής που αφορούν τις πράξεις του Σεπτεμβρίου του 2023 και του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει εκ νέου το επιχείρημα ότι το Συμβούλιο δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να καταδεικνύει με πειστικό τρόπο τη σύνδεσή της με τη Sberbank.

163 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από τη Δημοκρατία της Κροατίας, από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και από την Επιτροπή, αμφισβητεί το βάσιμο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας.

164 Επισημαίνεται ότι η αιτιολογία των προσβαλλομένων πράξεων στηρίζεται στο κριτήριο περί συνδέσεως που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, in fine, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και στο άρθρο 3, παράγραφος 1, in fine, του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330.

165 Επισημαίνεται συναφώς ότι η έννοια της «συνδέσεως», μολονότι χρησιμοποιείται συχνά στις πράξεις του Συμβουλίου που αφορούν περιοριστικά μέτρα, δεν ορίζεται αυτή καθεαυτήν και ότι το σημασιολογικό περιεχόμενό της εξαρτάται από το πλαίσιο και τις περιστάσεις της εκάστοτε υποθέσεως. Τούτου λεχθέντος, μπορεί να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω έννοια καταλαμβάνει φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συνδέονται, εν γένει, με κοινά συμφέροντα, χωρίς να απαιτείται σχέση μέσω οικονομικής δραστηριότητας, τα οποία ωστόσο δεν πρέπει να στηρίζονται αποκλειστικώς σε οικογενειακό δεσμό (απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2023, QF κατά Συμβουλίου, T-386/22, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2023:670, σκέψη 54· πρβλ. επίσης απόφαση της 8ης Μαρτίου 2023, Prigozhina κατά Συμβουλίου, T-212/22, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2023:104, σκέψεις 93, 103 και 104 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

166 Το κριτήριο περί συνδέσεως μπορεί, ως εκ τούτου, να ερμηνευθεί ως έχον την έννοια ότι αφορά οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οποιαδήποτε οντότητα η οποία συνδέεται, όπως ορίσθηκε στη σκέψη 165 ανωτέρω, με πρόσωπο εις βάρος του οποίου έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα βάσει ενός εκ των κριτηρίων καταχωρίσεως που προβλέπει η απόφαση 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και ο κανονισμός 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330.

167 Επιπλέον, σε περίπτωση κατά την οποία οντότητα ανήκει σε ή ελέγχεται από άλλη οντότητα εις βάρος της οποίας έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα βάσει ενός εκ των κριτηρίων καταχωρίσεως που προβλέπει η απόφαση 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και ο κανονισμός 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330, ο κεφαλαιουχικός δεσμός ή ο δεσμός ελέγχου που συνδέει τις δύο αυτές οντότητες αποτελεί προφανώς σχέση κατά την περιγραφείσα στη σκέψη 165 ανωτέρω έννοια, καθόσον υφίσταται μη αμελητέος κίνδυνος η μητρική οντότητα να ασκήσει πίεση στην οντότητα η οποία της ανήκει ή την οποία ελέγχει για να καταστρατηγήσουν το αποτέλεσμα των επιβληθέντων εις βάρος της μέτρων (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2015, NIOC κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-577/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:596, σκέψη 114).

168 Υπενθυμίζεται ότι η αιτιολογία βάσει της οποίας η επωνυμία της προσφεύγουσας καταχωρίσθηκε στους επίμαχους καταλόγους παρατίθεται στη σκέψη 10 ανωτέρω και ότι δεν τροποποιήθηκε με τις πράξεις του Μαρτίου του 2023, του Σεπτεμβρίου του 2023 και του Μαρτίου του 2024 περί καταχωρίσεως. Εξ αυτής συνάγεται ότι η επωνυμία της προσφεύγουσας καταχωρίσθηκε και εν συνεχεία διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους ως οντότητας συνδεδεμένης με τη Sberbank, λόγω της ιδιότητας της προσφεύγουσας ως θυγατρικής της δεύτερης εταιρίας, ιδρυθείσας ειδικώς προκειμένου η Sberbank να διατηρήσει τα συμφέροντά της στον Fortenova Group και λόγω του ουσιαστικού ελέγχου που ασκεί η Sberbank επί της προσφεύγουσας, παρά την υποτιθέμενη μεταβίβαση των μετοχών της προσφεύγουσας σε επιχειρηματία από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

169 Στο ως άνω πλαίσιο, πρέπει να διακριβωθεί αν τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκέντρωσε το Συμβούλιο για να εκδώσει τις προσβαλλόμενες πράξεις ανταποκρίνονται στο βάρος αποδείξεως που φέρει και αν αποτελούν δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων προς τεκμηρίωση των λόγων καταχωρίσεως της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους βάσει του κριτηρίου περί συνδέσεως.

170 Εν προκειμένω, όσον αφορά την ιδιότητα της προσφεύγουσας ως θυγατρικής της Sberbank, ιδρυθείσας με σκοπό τη διατήρηση των συμφερόντων της Sberbank στον Fortenova Group, δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων ότι η Sberbank κατείχε το 100 % της προσφεύγουσας μέσω των θυγατρικών της εταιριών SBK Uranium και SBC Aktiv όταν η επωνυμία της Sberbank προστέθηκε στους επίμαχους καταλόγους με την απόφαση 2022/1272 και τον εκτελεστικό κανονισμό 2022/1270. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι συστάθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2021 ως ειδικό αμοιβαίο κεφάλαιο με σκοπό την κατοχή των πιστοποιητικών καταθέσεων και των μετατρέψιμων ομολόγων που κατείχε η Sberbank στον Fortenova Group, συγκεκριμένα δε στην εδρεύουσα στις Κάτω Χώρες εταιρία Fortenova Group TopCo. Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ούτε το ότι, στις 5 Απριλίου 2022, η Sberbank τής μεταβίβασε τα εν λόγω πιστοποιητικά καταθέσεων και μετατρέψιμα ομόλογα.

171 Στις 21 Ιουλίου 2022, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2022/1272 και τον εκτελεστικό κανονισμό 2022/1270, βάσει των οποίων καταχώρισε, με αύξοντα αριθμό καταχωρίσεως 108, την επωνυμία της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους. Κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 2 του κανονισμού 269/2014, κατά την ημερομηνία καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους, ήτοι στις 21 Ιουλίου 2022, δεσμεύθηκαν όλα τα κεφάλαια και όλοι οι οικονομικοί πόροι που ανήκαν στη Sberbank ή τελούσαν υπό την κυριότητα, την κατοχή ή τον έλεγχό της εντός της Ένωσης και κανένα κεφάλαιο ή οικονομικός πόρος δεν μπορούσε να της διατεθεί, άμεσα ή έμμεσα, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των πιστοποιητικών καταθέσεων και των μετατρέψιμων ομολόγων στην εδρεύουσα στις Κάτω Χώρες Fortenova Group TopCo, τα οποία κατείχε έμμεσα, μέσω της προσφεύγουσας. Επιπλέον, από την ίδια ημερομηνία δεσμεύθηκαν και τα δικαιώματα ψήφου και συμμετοχών που σχετίζονταν με τα συγκεκριμένα πιστοποιητικά καταθέσεων και μετατρέψιμα ομόλογα, καθόσον συνιστούσαν οικονομικούς πόρους κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο δ’, του κανονισμού 269/2014.

172 Κατά συνέπεια, μοναδικός σκοπός της προσφεύγουσας ήταν να κατέχει, ως ειδικό αμοιβαίο κεφάλαιο, τα πιστοποιητικά καταθέσεων και τα μετατρέψιμα ομόλογα της Sberbank στην εδρεύουσα στις Κάτω Χώρες Fortenova Group TopCo, τα οποία είχαν δεσμευθεί συνεπεία της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους.

173 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι τα πιστοποιητικά καταθέσεων και τα μετατρέψιμα ομόλογα που κατείχε στην εδρεύουσα στις Κάτω Χώρες Fortenova Group TopCo είχαν δεσμευθεί από την ημερομηνία καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους. Ωστόσο, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι έπαυσε να αποτελεί θυγατρική της Sberbank από τις 31 Οκτωβρίου 2022, όταν πωλήθηκε από τις θυγατρικές της Sberbank στις οποίες ανήκε, ήτοι τις SBK Uranium και SBC Aktiv, σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, και υποστηρίζει ότι, κατά συνέπεια, κατά την ημερομηνία καταχωρίσεως της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους, ήτοι στις 16 Δεκεμβρίου 2022, και κατά τον χρόνο εκδόσεως των πράξεων του Μαρτίου του 2023, του Σεπτεμβρίου του 2023 και του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως, δεν αποτελούσε πλέον θυγατρική της Sberbank.

174 Όσον αφορά την ως άνω πώληση, στον πρώτο φάκελο WK περιλαμβάνονται η πράξη μεταβιβάσεως της προσφεύγουσας, υπογεγραμμένη από τις SBK Uranium και SBC Aktiv και από επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, και η συναφθείσα μεταξύ της Sberbank και του συγκεκριμένου επενδυτή σύμβαση πωλήσεως, με αντικείμενο απαίτηση που κατείχε η Sberbank κατόπιν της μεταβιβάσεως στην προσφεύγουσα, στις 5 Απριλίου 2022, των πιστοποιητικών καταθέσεων και των μετατρέψιμων ομολόγων της στη Fortenova Group TopCo. Στον πρώτο φάκελο WK περιλαμβάνεται επίσης η σύμβαση δανείου που συνήφθη μεταξύ του ειδικού αμοιβαίου κεφαλαίου (το οποίο χρησιμοποίησε ο επενδυτής από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα για την απόκτηση της προσφεύγουσας) και ρωσικής τράπεζας, καθώς και αποδεικτικό εμβάσματος εκ μέρους της τράπεζας στο εν λόγω αμοιβαίο κεφάλαιο, της 31ης Οκτωβρίου 2022, και του εκ μέρους του αμοιβαίου κεφαλαίου εμβάσματος προς τη Sberbank, την ίδια ημερομηνία, για την πληρωμή της εκχωρούμενης απαιτήσεως.

175 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από τη Δημοκρατία της Κροατίας, από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και από την Επιτροπή, θεωρεί ότι η συγκεκριμένη πώληση είναι ανίσχυρη στην Ένωση, δεδομένου ότι δεν εγκρίθηκε από αρμόδια εθνική αρχή σύμφωνα με την παρέκκλιση του άρθρου 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014.

176 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι από τη σκέψη 171 ανωτέρω προκύπτει ότι, από της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους, ήτοι από τις 21 Ιουλίου 2022, τα πιστοποιητικά καταθέσεων και τα μετατρέψιμα ομόλογα που κατείχε η προσφεύγουσα στην εδρεύουσα στις Κάτω Χώρες Fortenova Group TopCo δεσμεύθηκαν κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2 του κανονισμού 269/2014.

177 Το άρθρο 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 269/2014 ορίζει τη «δέσμευση κεφαλαίων» ως την «παρεμπόδιση κάθε κίνησης, μεταβίβασης, μεταβολής, χρήσης, πρόσβασης ή διαπραγμάτευσης κεφαλαίων που μπορεί να οδηγήσει σε μεταβολή ως προς τον όγκο, το ποσό, τον τόπο διατήρησής τους, το ιδιοκτησιακό καθεστώς, την κατοχή, τον χαρακτήρα, τον προορισμό ή άλλη μεταβολή ή η οποία θα καθιστούσε δυνατή τη χρησιμοποίηση των συγκεκριμένων κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης χαρτοφυλακίων».

178 Συνεπώς, όπως προκύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 269/2014 στην υπό κρίση υπόθεση, τα πιστοποιητικά καταθέσεων και τα μετατρέψιμα ομόλογα που κατείχε η προσφεύγουσα δεν μπορούσαν πλέον, από της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους, ήτοι από τις 21 Ιουλίου 2022, να αποτελέσουν το αντικείμενο καμίας κινήσεως, μεταβιβάσεως, μεταβολής, χρήσεως ή προσβάσεως δυνάμενης να έχει ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, μεταβολή της κυριότητας ή της κατοχής τους ή οποιανδήποτε άλλη μεταβολή η οποία θα καθιστούσε δυνατή τη χρήση τους.

179 Οι μόνες δυνατότητες αποδεσμεύσεως των ως άνω κατεχόμενων από την προσφεύγουσα πιστοποιητικών καταθέσεων και μετατρέψιμων ομολόγων συνίσταντο είτε στη διαγραφή της επωνυμίας της Sberbank από τους επίμαχους καταλόγους είτε στην εφαρμογή κάποιας από τις προβλεπόμενες στον κανονισμό 269/2014 παρεκκλίσεις.

180 Διαπιστώνεται συναφώς ότι, κατά τον χρόνο καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους, το Συμβούλιο, με την απόφαση 2022/1272, εισήγαγε στο άρθρο 2, παράγραφος 15, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, παρέκκλιση ειδικώς για την καταχωρισθείσα με αριθμό 108 Sberbank, προβλέπουσα, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την αποδέσμευση των δεσμευθέντων κεφαλαίων και οικονομικών

πόρων. Επιπλέον, το άρθρο 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330, περιέχει την ίδια παρέκκλιση με διατύπωση πανομοιότυπη εκείνης του άρθρου 2, παράγραφος 15, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329.

181 Υπενθυμίζεται ότι η προσφεύγουσα κατέχει πιστοποιητικά καταθέσεων και μετατρέψιμα ομόλογα στην εδρεύουσα στις Κάτω Χώρες Fortenova Group TopCo. Επιπλέον, δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι δεν ζητήθηκε καμία έγκριση από την ολλανδική αρμόδια εθνική αρχή ούτε από άλλη εθνική αρχή κράτους μέλους όσον αφορά τη μεταβίβαση της προσφεύγουσας σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Τούτο επιβεβαιώνεται, άλλωστε, από τα αριθ. 7, 8 και 9 αποδεικτικά στοιχεία του πρώτου φακέλου WK, ήτοι τα άρθρα τα οποία δημοσίευσαν τα Reuters, Euractiv και Bloomberg News, αντιστοίχως, και κατά τα οποία για τη μεταβίβαση της προσφεύγουσας από τη Sberbank στον επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα δεν είχε ζητηθεί έγκριση από τις κροατικές ή ολλανδικές αρχές.

182 Κατά την προσφεύγουσα, το άρθρο 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014 έχει εφαρμογή μόνο σε περίπτωση κατά την οποία συναλλαγή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17 του κανονισμού 269/2014, κάτι το οποίο δεν ισχύει, κατά την προσφεύγουσα, εν προκειμένω, δεδομένου ότι η επίμαχη συναλλαγή αφορά τη μεταβίβαση κυριότητας ρωσικής οντότητας, ήτοι της προσφεύγουσας, σύμφωνα με το ρωσικό δίκαιο, και καθόσον σε αυτήν εμπλέκονται φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν είναι πολίτες της Ένωσης και δεν είναι εγκατεστημένοι εντός της Ένωσης.

183 Κατά πρώτον, πρέπει να κριθεί αν ο κανονισμός 269/2014 είχε εφαρμογή επί της συναλλαγής με την οποία η Sberbank, μέσω των θυγατρικών της SBC Aktiv και SBK Uranium, μεταβίβασε την προσφεύγουσα στον επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

184 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι το άρθρο 17, στοιχείο α′, του κανονισμού 269/2014 ορίζει ότι ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται «εντός του εδάφους της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του εναέριου χώρου της».

185 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η επίμαχη συναλλαγή συνήφθη μεταξύ της Sberbank, μέσω των θυγατρικών της SBC Aktiv και SBK Uranium, οι οποίες εδρεύουν στη Ρωσία, και ενός επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα με αντικείμενο την πώληση εταιρίας εδρεύουσας στη Ρωσία, ήτοι της προσφεύγουσας. Εντούτοις, όπως προκύπτει από το στοιχείο αριθ. 1 του πρώτου φακέλου WK, η προσφεύγουσα συστάθηκε ως ειδικό αμοιβαίο κεφάλαιο με μοναδικό σκοπό τη διατήρηση των συμφερόντων της Sberbank στον Fortenova Group, ήτοι την κατοχή των πιστοποιητικών καταθέσεων και των μετατρέψιμων ομολόγων στην εδρεύουσα στις Κάτω Χώρες Fortenova Group TopCo, τα οποία μεταβιβάσθηκαν στην προσφεύγουσα στις 5 Απριλίου 2022. Συνεπώς, μολονότι η προσφεύγουσα είναι εταιρία εδρεύουσα στη Ρωσία, κατέχει κεφάλαια ευρισκόμενα εντός της Ένωσης υπό τη μορφή πιστοποιητικών καταθέσεων και μετατρέψιμων ομολόγων σε εταιρία εγκατεστημένη εντός της Ένωσης.

186 Δεδομένου ότι η εκ μέρους της Sberbank μεταβίβαση της προσφεύγουσας σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα θα είχε ως συνέπεια τη μεταφορά των ως άνω κεφαλαίων εκτός της Ένωσης, ο κανονισμός 269/2014, κατ' εφαρμογήν του άρθρου του 17, στοιχείο α′, είχε εφαρμογή στην εκ μέρους της Sberbank μεταβίβαση της προσφεύγουσας σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

187 Κατά δεύτερον, πρέπει να κριθεί αν η παρέκκλιση του άρθρου 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014 είχε εφαρμογή στην περίπτωση της επίμαχης συναλλαγής, με την οποία η προσφεύγουσα πωλήθηκε σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

188 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται, καθώς και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος [βλ. απόφαση της 29ης Απριλίου 2021, X (Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης – Ne bis in idem), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, σκέψη 69 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

189 Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014 ορίζει ότι «[κ]ατά παρέκκλιση από το άρθρο 2, οι αρμόδιες αρχές κράτους μέλους μπορούν να επιτρέψουν, υπό τις προϋποθέσεις που κρίνουν κατάλληλες, την αποδέσμευση ορισμένων δεσμευμένων κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων ή τη διάθεση ορισμένων κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων προς την οντότητα που απαριθμείται υπό τον αριθμό καταχώρισης 108 στο παράρτημα I, αφού διαπιστώσουν ότι τα κεφάλαια ή οι οικονομικοί πόροι είναι αναγκαία για την ολοκλήρωση, μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2022, εν εξελίξει πώλησης και μεταβίβασης δικαιωμάτων ιδιοκτησίας που κατέχει άμεσα ή έμμεσα η εν λόγω οντότητα σε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του εντός της Ένωσης.»

190 Πρώτον, από το γράμμα του άρθρου 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014 προκύπτει ότι η συγκεκριμένη παρέκκλιση τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωση πωλήσεως δικαιωμάτων κυριότητας που κατέχει άμεσα ή έμμεσα η Sberbank σε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του εντός της Ένωσης.

191 Συναφώς, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η ως άνω παρέκκλιση δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση της επίμαχης συναλλαγής, δεδομένου ότι αντικείμενο της συναλλαγής ήταν εταιρία εγκατεστημένη στη Ρωσία, ήτοι η ίδια η προσφεύγουσα, και δεδομένου ότι δεν αφορούσε περιουσιακά στοιχεία ευρισκόμενα εντός της Ένωσης. Πράγματι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 170 ανωτέρω, κατά την ημερομηνία καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους, η συγκεκριμένη εταιρία κατείχε, μέσω των θυγατρικών της SBK Uranium και SBC Aktiv, το 100 % της προσφεύγουσας, η δε προσφεύγουσα κατείχε πιστοποιητικά καταθέσεων και μετατρέψιμα ομόλογα στο κεφάλαιο της εδρεύουσας στις Κάτω Χώρες Fortenova Group TopCo. Συνεπώς, τα εν λόγω πιστοποιητικά καταθέσεων και μετατρέψιμα ομόλογα αποτελούσαν δικαιώματα κυριότητας που είχε η Sberbank επί νομικού προσώπου εδρεύοντος στην Ένωση, ήτοι επί της εδρεύουσας στις Κάτω Χώρες Fortenova Group Topco.

192 Δεύτερον, όσον αφορά τη συστηματική ερμηνεία του άρθρου 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014, διαπιστώνεται ότι η προβλεπόμενη στην εν λόγω διάταξη παρέκκλιση συνιστά παρέκκλιση από το άρθρο 2 του κανονισμού 269/2014, το οποίο προβλέπει τη δέσμευση των κεφαλαίων και των οικονομικών πόρων που ανήκουν στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στις οντότητες ή στους φορείς ή στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στις οντότητες ή στους φορείς που σχετίζονται με αυτά. Ελλείψει εγκρίσεως αποδεσμεύσεως, όπως είναι η προβλεπόμενη στο άρθρο 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού, τα κεφάλαια και οι οικονομικοί πόροι που έχουν δεσμευθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 269/2014 δεν μπορούν να αποδεσμευθούν, η δε κυριότητά τους δεν μπορεί να μεταβιβασθεί.

193 Τρίτον, το ανωτέρω συμπέρασμα επιρρωννύεται από τον σκοπό που επιδιώκεται με τον κανονισμό 269/2014. Σκοπός των προβλεπόμενων από τον εν λόγω κανονισμό παρεκκλίσεων, όπως της κατά το άρθρο 6β, παράγραφος 2β, είναι η σαφής οριοθέτηση των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι καταχωρισθείσες στους επίμαχους καταλόγους οντότητες δύνανται να ζητήσουν έγκριση από τις αρμόδιες εθνικές αρχές προκειμένου να πωλήσουν δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία και, ως εκ τούτου, η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των περιοριστικών μέτρων. Συνεπώς, η συγκεκριμένη παρέκκλιση εντάσσεται στο νομικό πλαίσιο της ρυθμίσεως αυτής η οποία διέπει τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα και με την οποία επιδιώκονται σκοποί συνδεόμενοι με την ανάγκη, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της καταστάσεως, να ασκείται η μέγιστη δυνατή πίεση στις ρωσικές αρχές, ώστε αυτές να τερματίσουν τις ενέργειες και τις πολιτικές τους που αποσταθεροποιούν την Ουκρανία, καθώς και τη στρατιωτική επίθεση κατά της εν λόγω χώρας.

194 Ως εκ τούτου, η κυριότητα δεσμευθέντων κεφαλαίων, όπως τα ευρισκόμενα εντός της Ένωσης περιουσιακά στοιχεία που κατέχει η προσφεύγουσα στον Fortenova Group, δεν μπορεί να μεταβιβασθεί από φυσικά ή νομικά πρόσωπα των οποίων το όνομα ή η επωνυμία έχει καταχωρισθεί στους επίμαχους καταλόγους σε άλλα πρόσωπα εκτός της Ένωσης, χωρίς να γίνει χρήση παρεκκλίσεως όπως της προβλεπόμενης στο άρθρο 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014.

195 Η εκ μέρους της Sberbank πώληση της προσφεύγουσας, όμως, αποκλειστικός σκοπός της οποίας ήταν η κατοχή πιστοποιητικών καταθέσεων και μετατρέψιμων ομολόγων στην εδρεύουσα εντός της Ένωσης Fortenova Group TopCo, είχε ως συνέπεια την αποδέσμευση και τη μεταφορά των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων τα οποία είχαν δεσμευθεί κατόπιν της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους.

196 Συνεπώς, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, το άρθρο 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014 είχε εφαρμογή στην πώλησή της σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, οπότε απαιτούνταν να ζητηθεί και να ληφθεί η εκ μέρους της αρμόδιας ολλανδικής αρχής έγκριση προκειμένου να πραγματοποιηθεί η επίμαχη συναλλαγή.

197 Πράγματι, αν μια τέτοια συναλλαγή αναγνωριζόταν εντός της Ένωσης, ελλείψει εγκρίσεως αρμόδιας εθνικής αρχής βάσει παρεκκλίσεως προβλεπόμενης στον κανονισμό 269/2014, θα εκμηδενίζονταν τα αποτελέσματα των επιβληθέντων εις βάρος της Sberbank περιοριστικών μέτρων.

198 Διαπιστώνεται συναφώς ότι για τη συγκεκριμένη πώληση δεν χορηγήθηκε προηγούμενη έγκριση από αρμόδια εθνική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 6β, παράγραφος 2β, του κανονισμού 269/2014. Ελλείψει τέτοιας εγκρίσεως, όμως, η πώληση δεν μπορεί να έχει αποτελέσματα έναντι του δικαίου της Ένωσης σχετικά με περιοριστικά μέτρα. Ορθώς, επομένως, το Συμβούλιο χαρακτήρισε την εν λόγω πώληση ως «υποτιθέμενη μεταβίβαση» στην αιτιολογία καταχωρίσεως της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους.

199 Ως εκ τούτου, η εκ μέρους της Sberbank μεταβίβαση σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα των πιστοποιητικών καταθέσεων και των μετατρέψιμων ομολόγων, τα οποία κατέχει η προσφεύγουσα στην Fortenova Group TopCo εντός της Ένωσης και τα οποία είχαν δεσμευθεί κατόπιν της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους, άνευ εγκρίσεως εκ μέρους αρμόδιας εθνικής αρχής, αντιβαίνει στις διατάξεις του κανονισμού 269/2014 και, επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν παράγει αποτελέσματα κατά το δίκαιο της Ένωσης.

200 Κατά συνέπεια, από απόψεως του δικαίου της Ένωσης, η προβαλλόμενη πώληση της προσφεύγουσας σε επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα δεν μετέβαλε την κατάστασή της, κατά την ημερομηνία εκδόσεως των αρχικών πράξεων και των πράξεων του Μαρτίου του 2023, του Σεπτεμβρίου του 2023 και του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως, σε σχέση με την κατάστασή της κατά την ημερομηνία καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους. Πράγματι, η προσφεύγουσα εξακολουθούσε να κατέχει στην Fortenova Group TopCo πιστοποιητικά καταθέσεων και μετατρέψιμα ομόλογα τα οποία είχαν δεσμευθεί κατόπιν της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους και τα οποία δεν μπορούσαν να αποτελέσουν το αντικείμενο καμίας μεταβολής ή μεταβιβάσεως της κυριότητας από της συγκεκριμένης ημερομηνίας χωρίς έγκριση αποδεσμεύσεως των εν λόγω κεφαλαίων από αρμόδια εθνική αρχή.

201 Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα εξακολούθησε να κατέχει πιστοποιητικά καταθέσεων και μετατρέψιμα ομόλογα στην εδρεύουσα στις Κάτω Χώρες Fortenova Group TopCo, τα οποία δεσμεύθηκαν κατόπιν της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους, καταδεικνύει την ύπαρξη κοινών συμφερόντων που συνδέουν την προσφεύγουσα με τη Sberbank.

202 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω στοιχείων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι το Συμβούλιο προσκόμισε δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων ικανή να καταδείξει ότι, κατά την ημερομηνία εκδόσεως των αρχικών πράξεων και των πράξεων του Μαρτίου του 2023, του Σεπτεμβρίου του 2023 και του Μαρτίου του 2024 περί διατηρήσεως, η προσφεύγουσα ήταν νομικό πρόσωπο συνδεδεμένο με τη Sberbank, κατά την έννοια του κριτηρίου περί συνδέσεως, λόγω του ότι εξακολουθούσε να κατέχει συμφέροντα της Sberbank στον Fortenova Group.

203 Κατά τη νομολογία, όσον αφορά τον έλεγχο της νομιμότητας αποφάσεως περί επιβολής περιοριστικών μέτρων, λαμβανομένης υπόψη της προληπτικής φύσεώς τους, αν ο δικαστής της Ένωσης κρίνει ότι τουλάχιστον ο ένας από τους παρατιθέμενους λόγους είναι αρκούντως σαφής και συγκεκριμένος, ότι είναι τεκμηριωμένος και ότι συνιστά, αυτός καθεαυτόν, επαρκές έρεισμα για να στηρίξει την απόφαση, το γεγονός ότι άλλοι μεταξύ των λόγων αυτών δεν συνιστούν τέτοιο έρεισμα δεν μπορεί να δικαιολογήσει την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως (βλ. απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2013, Συμβούλιο κατά Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

204 Κατά συνέπεια, το βάσιμο του λόγου περί της ιδιότητας της προσφεύγουσας ως θυγατρικής της Sberbank κατέχουσας πιστοποιητικά καταθέσεων και μετατρέψιμα ομόλογα στην Fortenova Group TopCo δικαιολογεί, αφ' εαυτού, την απόρριψη του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, χωρίς να απαιτείται να εξετασθεί το βάσιμο των λοιπών λόγων οι οποίοι αφορούν τον ουσιαστικό έλεγχο τον οποίο εξακολουθεί να ασκεί η Sberbank επί της προσφεύγουσας.

205 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται πλάνη εκτιμήσεως.

Επί του λόγου ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

206 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών της Ένωσης. Κατά την προσφεύγουσα, η καταχώριση και η διατήρηση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους δεν αποσκοπούν στην αύξηση των πολεμικών δαπανών της

Ρωσικής Ομοσπονδίας, αλλά αφορούν στην πραγματικότητα άλλους σκοπούς οι οποίοι συνδέονται με τα οικονομικά συμφέροντα της Δημοκρατίας της Κροατίας στον Fortenova Group, ήτοι εταιρίας την οποία θεωρεί σημαντική από στρατηγικής απόψεως.

207 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η καταχώριση και η διατήρηση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους επιβλήθηκαν εκ περισσού και στερούνται αναλογικότητας. Κατά την προσφεύγουσα, καθόσον η καταχώριση της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους είχε ως συνέπεια τη δέσμευση των ευρισκόμενων εντός της Ένωσης περιουσιακών στοιχείων όλων των θυγατρικών της εν λόγω εταιρίας, δεν ήταν αναγκαίο να της επιβληθούν επιπλέον κυρώσεις εάν, όπως υποστηρίζει το Συμβούλιο, ουδέποτε απώλεσε η Sberbank τον έλεγχο επί της προσφεύγουσας.

208 Επιπλέον, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι ο Fortenova Group ήταν υποχρεωμένος να δράσει κατόπιν των περιοριστικών μέτρων που επιβλήθηκαν στη Sberbank. Εάν ο Fortenova Group είχε καταλήξει ότι ο επενδυτής από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα δεν θα αγόραζε τις μετοχές της προσφεύγουσας για λογαριασμό του, τα επίμαχα χρηματοπιστωτικά μέσα θα παρέμεναν δεσμευμένα, ακόμη και αν το Συμβούλιο δεν καταχώριζε την επωνυμία της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους.

209 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και από την Επιτροπή, αμφισβητεί το βάσιμο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας.

210 Η αρχή της αναλογικότητας, η οποία συγκαταλέγεται στις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης και διατυπώνεται εκ νέου στο άρθρο 5, παράγραφος 4, ΣΕΕ, απαιτεί τα προβλεπόμενα από διάταξη του δικαίου της Ένωσης μέσα να είναι πρόσφορα για την υλοποίηση των επιδιωκόμενων από την οικεία ρύθμιση σκοπών και να μην υπερβαίνουν το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών αυτών (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Al-Aqsa κατά Συμβουλίου και Κάτω Χώρες κατά Al-Aqsa, C-539/10 P και C-550/10 P, EU:C:2012:711, σκέψη 122).

211 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι ο προσδιορισμός της προσφεύγουσας ως νομικού προσώπου που συνδέεται με τη Sberbank επιδιώκει την επίτευξη ενός εκ των σκοπών της ΚΕΠΠΑ. Πράγματι, η λήψη περιοριστικών μέτρων εις βάρος οντοτήτων που συνδέονται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς που έχουν καταχωρισθεί στους επίμαχους καταλόγους βάσει ενός εκ των κριτηρίων της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, ανταποκρίνεται στον σκοπό ο οποίος διαλαμβάνεται στο άρθρο 21, παράγραφος 2, στοιχείο γ', ΣΕΕ και οποίος συνίσταται στη διατήρηση της ειρήνης, στην πρόληψη των συγκρούσεων και στην ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Ως εκ τούτου, υπό το πρίσμα των σκοπών που επιδιώκονται με τα επιβληθέντα εις βάρος της προσφεύγουσας περιοριστικά μέτρα και όσον αφορά τον πρόσφορο χαρακτήρα τους, τα οικεία μέτρα δεν μπορούν, αυτά καθεαυτά, να θεωρηθούν απρόσφορα (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 2020, Kalai κατά Συμβουλίου, T-178/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2020:580, σκέψη 171 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

212 Υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, επισημαίνεται επίσης ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 2 έως 10 της αποφάσεως 2022/329, το Συμβούλιο έκανε λόγο για συνεχιζόμενη επιδείνωση της καταστάσεως στην Ουκρανία η οποία οδήγησε, στις 24 Φεβρουαρίου 2022, στην επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας, κατά κατάφωρη προσβολή της εδαφικής ακεραιότητας, της κυριαρχίας και της ανεξαρτησίας του κράτους αυτού. Επομένως, ακριβώς λόγω της επιδεινώσεως της καταστάσεως στην Ουκρανία, η οποία χαρακτηρίζεται από την έκρηξη του

επιθετικού πολέμου που διεξάγει η Ρωσική Ομοσπονδία, το Συμβούλιο έκρινε ότι έπρεπε να διευρύνει τον κύκλο των προσώπων και οντοτήτων που υπόκεινται στα περιοριστικά μέτρα, προκειμένου να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι σκοποί. Αυτός ο τρόπος ενέργειας, ο οποίος στηρίζεται στον σταδιακό περιορισμό των δικαιωμάτων αναλόγως της αποτελεσματικότητας των μέτρων, αποδεικνύει την αναλογικότητά τους (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 28ης Νοεμβρίου 2013, Συμβούλιο κατά Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, σκέψη 126, και της 25ης Ιανουαρίου 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence κατά Συμβουλίου, T-255/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:25, σκέψη 104).

213 Επιπλέον, στοχεύοντας και τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τις οντότητες ή τους φορείς που συνδέονται με πρόσωπα που έχουν καταχωρισθεί στους επίμαχους καταλόγους βάσει ενός εκ των κριτηρίων του άρθρου 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, το Συμβούλιο μπορούσε δικαιολογημένα να ελπίζει ότι οι ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα παύσουν ή θα καταστούν πιο δαπανηρές για όσους τις αναλαμβάνουν, προκειμένου να προωθηθεί η παύση της κατάφωρης παραβιάσεως της εδαφικής ακεραιότητας, της κυριαρχίας και της ανεξαρτησίας της Ουκρανίας (πρβλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Rosneft κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-715/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:544, σκέψη 157). Ως εκ τούτου, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, υφίσταται σύνδεση μεταξύ της καταχωρίσεως της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους και του επιδιωκόμενου με τα περιοριστικά μέτρα σκοπού.

214 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι η σπουδαιότητα των σκοπών που επιδιώκονται με πράξη της Ένωσης θεσπίζουσα καθεστώς περιοριστικών μέτρων δύναται να δικαιολογήσει –ακόμη και σοβαρές– αρνητικές συνέπειες ως προς ορισμένους επιχειρηματίες, περιλαμβανομένων εκείνων που δεν φέρουν καμία ευθύνη για την κατάσταση η οποία οδήγησε στη λήψη των οικείων μέτρων (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-402/05 P και C-415/05 P, EU:C:2008:461, σκέψη 361, και της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 150).

215 Η καταχώριση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους ως νομικού προσώπου συνδεδεμένου με τη Sberbank και τα εξ αυτής της καταχωρίσεως περιοριστικά μέτρα είναι επίσης αναγκαία για την επίτευξη και εφαρμογή των διαλαμβανομένων στο άρθρο 21 ΣΕΕ σκοπών, στο μέτρο που εναλλακτικά και λιγότερο επαχθή μέτρα, όπως ένα σύστημα προηγούμενης εγκρίσεως ή ενδεχόμενη υποχρέωση εκ των υστέρων δικαιολογήσεως της χρήσεως των καταβληθέντων κεφαλαίων, δεν καθιστούν δυνατή την εξίσου αποτελεσματική επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της δυνατότητας καταστρατηγήσεως των επιβληθέντων περιορισμών (πρβλ. αποφάσεις της 21ης Ιανουαρίου 2016, Makhlouf κατά Συμβουλίου, T-443/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:27, σκέψη 112, και της 25ης Ιανουαρίου 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence κατά Συμβουλίου, T-255/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:25, σκέψη 106). Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι λιγότερο επαχθή εναλλακτικά μέτρα θα καθιστούσαν δυνατή την εξίσου αποτελεσματική επίτευξη των σκοπών αυτών.

216 Διαπιστώνεται, άλλωστε, ότι η απόφαση 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και ο κανονισμός 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330, προβλέπουν τη δυνατότητα χορηγήσεως ειδικών εγκρίσεων που καθιστούν δυνατή την αποδέσμευση των κεφαλαίων, άλλων οικονομικών στοιχείων ή άλλων οικονομικών πόρων και την ανά τακτά διαστήματα επανεξέταση της καταχωρίσεως του ονόματος ή της επωνυμίας των

οικείων προσώπων ή οντοτήτων, προκειμένου τα πρόσωπα και οι οντότητες που δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια για να περιλαμβάνονται στους εν λόγω καταλόγους να διαγράφονται από αυτούς.

217 Όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους αποτελεί μέτρο επιβληθέν εκ περισσού, λόγω του ότι τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει είχαν ήδη δεσμευθεί κατόπιν της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank, πρώτον, επισημαίνεται ότι η δυνατότητα καταχωρίσεως στους επίμαχους καταλόγους και των φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων που συνδέονται με τα πρόσωπα στα οποία έχουν επιβληθεί κυρώσεις προκύπτει από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, και από το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 269/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2022/330.

218 Δεύτερον, μια τέτοια καταχώριση μπορεί επίσης να αποσκοπεί στην αποτροπή κινδύνου καταστρατηγήσεως των περιοριστικών μέτρων. Πράγματι, όπως προκύπτει από τη νομολογία, σε περίπτωση δεσμεύσεως των κεφαλαίων οντότητας, υφίσταται μη αμελητέος κίνδυνος η εν λόγω οντότητα να ασκήσει πίεση στις οντότητες οι οποίες της ανήκουν ή τις οποίες ελέγχει προκειμένου αυτές να καταστρατηγήσουν το αποτέλεσμα των μέτρων που επιβλήθηκαν εις βάρος της, οπότε η δέσμευση των κεφαλαίων των συγκεκριμένων οντοτήτων είναι αναγκαία και πρόσφορη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ληφθέντων μέτρων και προς αποτροπή της καταστρατηγήσεώς τους (πρβλ. αποφάσεις της 13ης Μαρτίου 2012, Melli Bank κατά Συμβουλίου, C-380/09 P, EU:C:2012:137, σκέψη 58, και της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, NIOC κ.λπ. κατά Συμβουλίου, C-595/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:721, σκέψη 89).

219 Επομένως, αντιθέτως προς όσα διαπιστώνει η προσφεύγουσα, η έκδοση των προσβαλλομένων πράξεων περί καταχωρίσεως και διατηρήσεως της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους δεν ήταν μέτρο που επιβλήθηκε εκ περισσού, μολονότι τα περιουσιακά στοιχεία που κατείχε εντός της Ένωσης είχαν ήδη δεσμευθεί κατόπιν της καταχωρίσεως της επωνυμίας της Sberbank στους επίμαχους καταλόγους. Συναφώς, μεταξύ άλλων από την ηλεκτρονική επιστολή του επενδυτή από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα προς τον Fortenova Group, η οποία φέρει ημερομηνία 20ής Νοεμβρίου 2022 και η οποία περιλαμβάνεται στον πρώτο φάκελο WK, συγκεκριμένα δε στο μέρος που αφορά τα «Συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία», προκύπτει ότι ο εν λόγω επενδυτής θεωρούσε ότι, κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία, η προσφεύγουσα δεν ελεγχόταν πλέον από οντότητα εις βάρος της οποίας έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα και ζητούσε να συμμετέχει και να ασκεί τα δικαιώματά της ψήφου κατά τις μελλοντικές συναντήσεις του Fortenova Group.

220 Πρέπει, εξάλλου, να απορριφθεί και το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η καταχώριση της επωνυμίας της αποτελεί μέσο προστασίας των συμφερόντων της Δημοκρατίας της Κροατίας. Συγκεκριμένα, το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2014/145, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2022/329, προβλέπει ότι «[τ]ο Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα για την κατάρτιση και την τροποποίηση του καταλόγου του παραρτήματος, κατόπιν πρότασης κράτους μέλους […]». Επομένως, η απόφαση περί καταχωρίσεως της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους ελήφθη ομόφωνα από το Συμβούλιο, προς επίτευξη των σκοπών της ΚΕΠΠΑ, και όχι από τη Δημοκρατία της Κροατίας.

221 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και, ως εκ τούτου, η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

222 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

223 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

224 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να φέρει, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του Συμβουλίου, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων. Η Δημοκρατία της Κροατίας, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Η SBK Art OOO φέρει τα δικαστικά έξοδά της, καθώς και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

3) Η Δημοκρατία της Κροατίας, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Mastroianni Brkan Tóth

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Απριλίου 2025.

(υπογραφές)